

Міністерство освіти і науки України

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Факультет соціальних наук та соціальних технологій

Кафедра політології

Бакалаврська робота

Освітній ступінь – бакалавр

На тему: **«Медіаційні практики врегулювання міжнаціональних
конфліктів: впровадження в Україні»**

Виконав: студент 4-го року навчання

Спеціальності: Політологія

Огаджанян Арсен Альбертович

Керівник: Зубрицька Людмила Йосипівна

к. політ. н, ст. викладач кафедри політології

Рецензент:

Бакалаврська робота захищена

З оцінкою _____

Секретар ЕК _____

« » _____ 2020 р.

Київ – 2020 р.

План

Вступ	3 с.
1. Концептуалізація медіації	5 с.
2. Хронологія медіації конфлікту на сході України	7 с.
2.1 Цілі та мета побудови хронології	7 с.
2.2 2014.....	8 с.
2.3 2015.....	16 с.
2.4 2016.....	21 с.
2.5 2017.....	32 с.
2.6 2018.....	40 с.
2.7 2019.....	45 с.
3. Аналіз зібраних даних.....	50 с.
3.1 Модель лог-лінійної регресії	50 с.
3.2 Представлення даних.....	51 с.
3.3 Аналіз результатів побудови лог-лінійної моделі	52 с.
4. Висновки.....	57 с.
5. Джерела та література	60 с.
6. Додатки	68 – 82 с.

Вступ

Медіація є домінантним підходом, що використовується задля врегулювання міжнаціональних конфліктів. Проте незважаючи на високий ступінь наукової розробки теорії медіації, безліч аспектів взаємодії акторів залишаються поза науковим полем. В той самий час основним питанням дослідження сьогодні є вимірювання ефективності медіації та пошук елементів, що впливають на довгострокову та короткострокову успішність медіації. Все більшої популярності набувають кількісні методи у дослідженнях медіації. Проте дослідження, що ставлять на меті дослідити медіаційні практики та їх конфігурації, використовують набори даних, що об'єднують конфлікти між різними державами та відмінні за причиною виникнення. При обранні такої методології велике значення грає саме визначення медіації, та результати отримані у ході таких досліджень важко інструменталізувати для подальшої медіації у взятих окремо кейсах конфліктів. Саме тому свою актуальність набуває вивчення вокремленого кейсу України, та створення набору даних сфокусованого виключно на медіації між Україною та Російською Федерацією.

Мета дослідження полягає у дослідженні впровадження медіаційних практик у контексті конфлікту на сході України а також оцінка окремих елементів медіації, що впливають на її успіх.

Для досягнення поставленої мети було поставлено ряд необхідних завдань: встановити хронологію медіації конфлікту, описати хід медіації та основні домовленості сторін, виокремити фактори, котрі впливали на хід медіації,

забрати набір даних на основі встановлених випадків медіації, встановити залежність між елементами медіації, що вплинули на її успішність.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є медіаційні практики врегулювання міжнаціональних конфліктів.

Предметом дослідження є впровадження медіаційних практик врегулювання міжнаціональних конфліктів щодо конфлікту на сході України

Основною теоретичною рамкою для роботи стала теорія медіація Джакоба Бертовича, в тому числі . Обраними методами для досягнення поставленої мети дослідження стало глибине кейс-стаді та побудова логінійної моделі.

Джерельною базою дослідження стали теоретичні напрацювання Джакоб Беркович в особливості у сфері визначень медіаційних практик та вибору категорій медіації для кількісного дослідження. Вагомий вплив на опис медіації мали напрацювання Джеймса Аллена Уолла, Тімоті К. Данна та Сюзанн Чан-Серафін, особливо їх дослідження щодо впливу нейтральних, оціночних та коерсивних стратегій посередництва. Для побудови хронології також використовувався підхід до опису домовленостей та позицій сторін використаний у працях Х'ю Майала, Олівера Рамсботема і Тома Вудхауса. Паралельно для побудови хронології використовувалися звіти секретаря Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), тижневі та щоденні звіти Спеціальної Моніторингової Місії ОБСЄ в Україні. В той самий час для встановлення хронології використовувалися новинні статті, заяви прес-секретаря Леоніда Кучми, окремі заяви учасників медіації.

Робота містить вступ, 3 розділи, висновки, список використаної літератури та джерел, додаток. Загальний обсяг роботи — 82 сторінок.

Розділ 1: Медіація як метод врегулювання міжнаціональних конфліктів

1.1 Концептуалізація поняття медіація

Медіація є найпоширенішою формою втручання третіх сторін у міжнародні конфлікти. Це є некоерсивна та добровільна форма менеджменту конфлікту яка особливо підходить до реальності міжнародних відносин, де держави та інші суб'єкти досить ретельно охороняють свою автономію та незалежність. Незважаючи на те, що за останні 30 років медіація стала домінантною парадигмою, що намагається пояснити хід та результати озброєних конфліктів, у науковій спільноті не спостерігається консенсусу, щодо визначення цього терміну. Деякі дослідження дають достатньо вузьке визначення медіації, так наприклад Нортедж і Донелан [1] диференціюють поняття **mediation, conciliation, facilitation, good offices, shuttle diplomacy, and fact-finding**. Проте, якщо звернути увагу на емпіричні дослідження, жоден із медіаторів не використовує виключно одну із вищезазначених практик, а найчастіше, медіатори вдаються до комбінування практик на різних етапах медіації та при різних динаміках конфлікту.

Саме тому у власному дослідженні я пропоную використовувати широке визнання медіації як “процесу менеджменту конфлікту, де сторони звертаються за допомогою, чи приймають пропозицію допомоги від особи, групи, держави чи організації для врегулювання конфлікту або вирішення їх розбіжностей, не вдаючись до фізичної сили чи посиляючись на верховенство закону”[2] Дійсно, таке визначення може бути складним для операціоналізації, проте воно звертає увагу на основні характеристики медіації: суперечки сторін, посередник та

конкретний контекст управління конфліктами. Проте за таким визначенням невідома модель поведінки медіатора, оскільки різні медіатори використовують різні практики в залежності від зацікавленості, ресурсної бази чи стратегічної цінності. Саме тому Волл, Старк і Стандар [3] акцентують увагу на відсутності повноважень у медіатора на нав'язання сторонам певного результату. У доповнення Міал, Рамсбот і Вудхаус пропонують визначення, котре описує поведінку медіатора: «добровільний процес у якому сторони конфлікту зберігають контроль над результатами медіації (чиста медіація), проте в той самий час може містити позитивні та негативні стимули (медіація силою)» [4]. Таке визначення вичерпно описує моделі поведінки та повноваження актора, що здійснює медіацію. Хоча деякі дослідники стверджують, що медіація силою є нічим більшим ніж формою тиску на міжнародній арені, та не може вважатися формою допомоги для обох сторін. [5],[6]. Я хочу заперечити цю позицію, оскільки обидві сторони можуть у будь-який момент покинути процес медіації, а рішення прийняти під час таких перемовин не носять нормативно правовий характер міжнародного рівня. Проте, сторони, щодо яких здійснюється тиск, як наприклад Російська Федерація не виходять із таких перемовин, оскільки прагнуть завершити конфлікт, який опинився у ситуації пату чи мають на меті легалізувати результати агресії щодо іншої сторони через медіацію, а отже вимушені залишатися у процесі перемовин.

Отже, медіація - це діяльність, спрямована на вирішення міжнародного конфлікту; залучає автономного зовнішнього актора, що виступає третьою стороною, використовує переконання та стимули, а не примус; та спрямована на досягнення рішення, прийнятного для (первинних) сторін. Таким чином, медіація спрямована на вирішення конфліктів і, насамперед, досягає цього шляхом переговорів та апеляції до загальних бажань припинити насильство та запобігти його повторному виникненню.

Розділ 2: Хронологія медіації конфлікту на сході України

2.1 Цілі та мета побудови хронології медіації

Я пропоную розглянути широке кейс стаді, котре ставить на меті встановити хронологію медіації конфлікту на Сході України. В той самий час ключовими моментами, на які я хочу звернути увагу насамперед є домовленості яких було досягнуто під час медіації та рівень їх дотримання сторонами медіації. Паралельно неможливо розглядати медіацію конфлікту у вакуумі, саме тому я також включив динаміку обстрілів на лінії зіткнення або рівень дотримання режиму тиші до кейс стаді (відповідно до звітів ОБСЕ, детальніше у кейс стаді). Такий додаток надасть додаткову перспективу на хід медіації. До того ж у період сповільнення ходу медіації, я пропоную розглянути озвучити позиції сторін та відслідкувати зміни у ключових позиція сторін.

Варто зазначити, що неможливо виокремити єдиного медіатора, що був залучений у конфлікті на Сході України. Безсумнівно найбільший внесок був зроблений ОБСЕ, що виступав у ролі медіатора у так званому Мінському Форматі під час зустрічей Тристоронньої Контактної Групи. Проте, внесок ОБСЕ неможливо розглядати окремо від медіації у так званому Нормандському форматі при залученні лідерів Німеччини та Франції.

Кінцевою метою встановлення хронології є створення бази даних, пов'язаних з медіацією а також опис цієї бази даних. Для цього я фіксую дату медіації, формат медіації, тип зустрічі, формат зустрічі та умовну категорію досягнення консенсусу. Під досягненням консенсусу у кейс стаді мається на увагу досягнення хоча б одного спільного рішення або домовленості. Так

наприклад у рамках ТКГ під консенсусом вважається досягнення рішення в одній із робочих груп, детальні у хронології.

Для встановлення хронології були використані відкриті джерела, в тому числі новинні агрегатори, соціальні мережі осіб залучених до медіації, звіти публічних органів залучених до медіації (ОБСЕ, СКЦЦ, ТКГ детальніше у кейс-стаді)

2.2 Медіація у 2014 році

6 червня 2014 року президенти України, Російської Федерації та Франції та канцлер Німеччини провели зустріч на межі вшанування пам'яті висадки в Нормандії союзних сил під час Другої світової війни. Вони запропонували створити Тристоронню контактну групу (ТКГ) для підтримки мирних зусиль на сході України. Через два дні новостворена ТКГ провела першу зустріч. [7] Структура медіації ТКГ була розроблена ОБСЄ та спершу не передбачала регулярний формат проведення. Згодом ТКГ стала постійно діючим органом, який складається з представників вищих посад України, Російської Федерації та діючого голови ОБСЄ (СіО). Порядок охоплює практично всі питання, пов'язані з конфліктом на сході України. Основи для діяльності ТКГ та сфери компетенції, порушені в таких документах, як мирний план президента Порошенка від 20 червня 2014 року та план по урегулюванню ситуації на сході України президента Путіна (озвучений під час телефонної розмови із президентом Порошенко), Мінський протокол від 5 вересня 2014 року та Меморандум від 19 вересня 2014 року, пакет заходів щодо імплементації Мінських угод, Мінська Декларація чотирьох глав держав та урядів (президентів України, Франції, Російської Федерації та канцлера Німеччини) від 12 лютого 2015 року, а також будь-які інші події, прямо чи опосередковано пов'язані з конфліктом за рішенням ТКГ. Усі рішення, рекомендації, угоди, прес-релізи тощо. ТКГ приймаються консенсусом. В той самий час рішення, прийняті ТКГ, не є нормативними документами

міжнародного рівня, вони носять декларативний характер і не передбачають виникнення зобов'язань сторін.

Починаючи з 23 червня 2014 року ОБСЄ також провів численні консультації з незаконними збройними формуваннями зі сходу України (офіційно названими представниками окремих районів Донецької та Луганської областей).

На період до перших Мінських домовленостей, під час першої фази свого існування діяльність ТКГ в основному зосередилася на розробці мирної пропозиції, основою для якої стала пропозиція п'ятого президента України Петра Порошенка. Модель включала у себе 14 пунктів та передбачала: гарантії безпеки для всіх учасників медіації, звільнення від кримінальної відповідальності осіб які склали зброю та не скоїли тяжких злочинів, звільнення полонених, створення буферної зони, роззброєння, спільне патрулювання окупованих міст, звільнення окупованих адміністративних будівель, відновлення діяльності місцевих органів влади, відновлення українського мовлення на окупованих територіях, децентралізація влади, узгодження кандидатур на посади губернаторів, дострокові вибори та програму створення робочих місць.[7]

Пізніше, розробка спільних рішень під час медіації було призупинено після трагічного польоту рейсу №17 Малоазійських авіаліній 17 (МН17) 17 липня 2014 року.[8] На період розслідування катастрофи ТКГ тимчасово виконувала функції кризового центру першого реагування та тісно співпрацювала із Спеціальною Моніторинговою Місією ОБСЄ для забезпечення доступу міжнародних експертів до місця аварії.

13 червня 2014 року відбулася телефонна розмова Володимира Путіна з президентом України Петром Порошенком. [9] Дана подія мала декілька наслідків, По-перше, це був перший прецедент, коли влада Російської Федерації

визнала легітимність президента Порошенка. Саме цією подією датується перше згадування Порошенка як президента України у офіційних каналах комунікації, а також у заяві, зробленою прес-секретарем Володимира Путіна – Дмитром Песковим. По-друге, були представлена позиція Російської Федерації, щодо кроків необхідних для врегулювання ситуації на Сході України. Модель передбачала 7 пунктів, а саме: припинення активних наступальних операцій збройних формувань ополченців Південного-Сходу України на донецькому і луганському напрямках, **відведення збройних підрозділів силових структур України** на відстань, що виключає можливість обстрілу населених пунктів артилерією і всіма видами систем залпового вогню, **передбачала здійснення** повноцінного та об'єктивного міжнародного контролю за дотриманням умов припинення вогню і моніторингом обстановки, **виключення застосування бойової авіації** проти мирних громадян і населених пунктів у зоні конфлікту, організація **обміну насильно утримуваних осіб** за формулою "всіх на всіх" без будь-яких попередніх умов, **відкриття гуманітарних коридорів** для пересування біженців і доставки гуманітарних вантажів в міста та інші населені пункти Донбасу - Донецьку та Луганську області та **забезпечення можливості направлення** в постраждалі населені пункти Донбасу **ремонтних бригад** для відновлення зруйнованих об'єктів соціальної та життєзабезпечуючої інфраструктури. [10]

Протягом наступних трьох місяців, після оголошення позицій сторін, ТКГ сфокусувала власну діяльність на чотирьох сферах та підготовлювала першу Мінську Угоду. Так першою сферою обговорень ТКГ на період літа 2014 року було припинення вогню, обидві сторони декларативно закликали до безумовного та стійкого припинення вогню. 20 червня 2014 року Президент Порошенко запропонував призупинити "антитерористичну операцію" (АТО) одностороннім жестом, і оголосив про припинення вогню протягом тижня, яке згодом було

продовжено на три дні до 30 червня 2014 року.[11] Незважаючи на це, спорадичні бої тривали протягом усього цього періоду, в результаті чого були постраждалі по обидві сторони, включаючи втрату українського військового літального апарату з 49 особами на борту та втрату українського контролю над територією, включаючи три пункти пропуску. Це спонукало пізніше президента України відновити діяльність АТО.

Другою головною сферою обговорень у період літа 2014 став контроль українсько-російського кордону. Втративши контроль над великою частиною кордону, українська сторона регулярно піднімала питання контролю українсько-російського кордону, звинувачуючи росіян у незаконному перетині кордону військами (регулярними та нерегулярними) та поставок озброєння через кордон повстанцям. Представниками України у ТКГ неодноразово була висловлена стурбованість щодо неможливості стабілізації конфлікту за умов відсутності контролю над українсько-російським кордоном та висловили стурбованість тим, що не може бути реальної стабілізації ситуації в зоні конфлікту чи за його межами, доки не буде забезпечено українсько-російський кордон.

Третьою сферою обговорень стало обмін полоненими та звільнення заручників. У перші дні існування ТКГ тісно співпрацювала з СММ, щоб домогтися звільнення восьми спостерігачів ОБСЄ, які утримувалися представниками незаконних озброєних формувань. Їх звільнення відбулося після двох прямих зустрічей з представниками так званих ЛНР та ДНР (23 та 27 червня 2014 року). Крім того, ОБСЄ доклало чимало зусиль, щоб переконати всі сторони здійснити обмін незаконно затриманими особами з залученням Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ), який мав досвід проведення таких операцій. Хоча десятки затриманих були звільнені раніше, справжній прорив у цьому питанні стався лише після укладення мінських домовленостей у вересні 2014 року.

Останньою сферою обговорень в рамках медіації була гуманітарна допомога. Незважаючи на необхідність подальшого постачання гуманітарної допомоги, особливо в зоні конфлікту на сході України, рішення Росії від 8 серпня 2014 року направити гуманітарний конвой на окуповані території України було негативно сприйнята у Києві. Російська Федерація не допускала до огляду вміст конвоїв гуманітарної допомоги представникам прикордонних служб та митниці України. Так само гуманітарна допомога не передавалася представникам Міжнародного Комітету Червоного Хреста для розповсюдження безпосередньо жителям окупованих територій. У додаток до цього список речей, що перетинали кордон не були публічними. Напруженість щодо цього питання змусила сторону медіатора додати це питання до порядку денного переговорів, проте станом на 2020 рік виконання узгоджених умов розгляду цього питання залишається невизначеним, а гуманітарні конвої досі перетинають українсько-російський кордон.

Результатом інтенсивної медіації влітку 2014 стало підписання Протоколу за підсумками консультації Тристоронньої Контактної Групи (Перша мінська угода) під час зустрічі 5 вересня 2014 року. Протокол був підписаний послом Гайді Тальявіні, другим Президентом України Леонідом Кучмою, послом Російської Федерації в Україні Михайлом Зурабовим. Крім того, під Протоколом стоять підписи Олександра Захарченка та Ігоря Плотницького, очільників незаконних озброєних формувань. Протокол містив 12 пунктів: забезпечення негайного двостороннього припинення застосування зброї, забезпечення моніторингу і верифікацію з боку ОБСЄ режиму незастосування зброї, здійснення децентралізації влади, в тому числі шляхом ухвалення Закону України «Про тимчасовий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей» (Закон про особливий статус), забезпечення постійного моніторингу на українсько-російському державному кордоні і

верифікацію з боку ОБСЄ зі створенням зони безпеки у прикордонних районах України і Російської Федерації, негайне звільнення всіх заручників і незаконно утримуваних осіб, ухвалення закону про недопущення переслідування і покарання осіб у зв'язку з подіями, що сталися в окремих районах Донецької і Луганської областей України, продовження інклюзивного загальнонаціонального діалогу, вжити заходів для поліпшення гуманітарної ситуації на Донбасі, забезпечення проведення дострокових місцевих виборів відповідно до Закону України «Про тимчасовий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької і Луганської областей» (Закон про особливий статус). Вивести незаконні збройні формування, військову техніку, а також бойовиків і найманців із території України. Ухвалити програму економічного відродження Донбасу і відновлення життєдіяльності регіону та надання гарантії особистої безпеки для учасників медіації. [12]

19 вересня на наступній зустрічі в Мінську протокол був доповнений меморандум про виконання положень протоколу за підсумками консультації ТКГ, метою якого було закріплення режиму припинення вогню, встановлення лінії контакту між сторонами та встановлення 30-кілометрової зони безпеки, без важкої зброї та мін, що підлягає режиму без польоту. Четверте положення Меморандуму детально описує виведення важкої зброї з лінії контакту в тому числі Засоби ураження з калібром понад 100 мм та тактичні ракетні комплекси. Останнє – дев'яте положення Меморандуму закликала до Виводу всіх іноземних військових формувань, бойовиків, найманців та іноземної військової техніки з окупованої території.[13]

Незважаючи на те, що сторони медіації вперше прийняли рішення, а отже досягли консенсусу (що пізніше у ході конфлікту стало рідкістю), ці рішення, як досить скоро стало очевидним, не припинили конфлікт. На більшій частині лінії зіткнення та на початковій лінії було припинено вогонь, проте воно скоріше було

використано для реорганізації військових формувань, оскільки пізніше слідувала різка хвиля ескалації. Протокол та Меморандум скоріше надавали сукупність правил та цілей, які встановили орієнтири для подальших дій під час медіацій.

Після прийняття Мінського протоколу та Меморандуму, ТКГ зосередила увагу насамперед на виконанні їх положень. В рамках двосторонньої домовленості між Україною та Російською Федерацією після прийняття Мінського меморандуму було створено Спільний центр контролю та координації (СККК) з надією сприяти деескалації в зоні конфлікту. СККК складається з членів російського та українського генеральних штабів, колишні офіцери (75+), які прибули на схід України за запрошенням української влади. [14] Передбачалося, що центр повинен функціонувати до виконання основних положень меморандуму від 19 вересня 2014 року або до завершення діяльності в зоні конфлікту Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні.

У період між прийняттям Мінських домовленостей та кінцем 2014 року в зоні конфлікту на сході України не відбувалося великих військових операцій. Однак сутички та обстріли з важким озброєнням продовжувались практично не вщухаючи, що спричиняло додаткові людські жертви, матеріальний збиток та підтримувало високу напруженість у цьому районі. Бойові дії зосереджувались головним чином навколо чотирьох стратегічних локацій: Донецький аеропорт, Дебальцеве (що знаходиться на стратегічно важливому перехресті), Щастя (який має важливі мости та електростанцію) та Чорноморський порт Маріуполя. У деяких районах повстанські сили домоглися територіальних завоювань. Згодом дії цих бойовиків були розцінені як підстава для допиту лінії зв'язку між протиборчими силами, визначеної у додатку до Мінського меморандуму. [15]

Проте, не зважаючи на продовження обстрілів, перші мінські угоди мали значний позитивний вплив на обмін полоненими. Після підписання Протоколу

процес значно пришвидшився, та у період між першими та другими міськими угодами щонайменше 2500 полонених було звільнено по обидві сторони. [16]

16 вересня 2014 року, після підписання Мінського протоколу, парламент України прийняв закон "Про тимчасовий порядок місцевого самоврядування в Окремих районах Донецької та Луганської областей" (відомий як "закон про ОРДЛО"), як було передбачено пунктами третім та дев'ятим Протоколу.[17] Крім усього іншого, цей закон вимагав проведення дострокових муніципальних виборів на окупованих територіях 7 грудня 2014 року відповідно до законодавства України. Однак лідери повстанців врешті-решт вирішили провести «президентські та парламентські вибори» 2 листопада 2014 року, всупереч закону про ОРДЛО та деклараціях вкладених у пунктах Мінського протоколу. Незважаючи на численні заклики міжнародної спільноти, в тому числі медіатора - ОБСЄ, вибори були проведені. Крім того, деякі лідери повстанців висловилися за перегляд мінських домовленостей. З огляду на ці незаконні дії самопроголошених Донецької та Луганської "народних республік" (ДНР / ЛНР), президент України оголосив про припинення дії закону про ОРДЛО.

Щодо безпекової ситуації у зоні конфлікту, то після певного послаблення напруги в період безпосередньо після Мінських домовленостей, СММ ОБСЄ повідомила про нові військові розбудови в цьому районі у кінці 2014 року, особливо ті, що були на території під контролем повстанців, що сприяли новій ескалації.[18]

У цьому контексті одним із позитивних подій грудня 2014 року було тимчасове припинення вогню (так званий «день тиші»), оголошене президентом України 9 грудня 2014 року, що призвело до значного зниження інтенсивності конфлікту яка тривала більш-менш до кінця 2014 року. Однак через деякий час напруження в цій зоні знову зростало - збільшувалось число озброєних сутичок, включаючи використання важкої зброї.[19]

19 грудня 2014 року ТКГ відновила консультації з незаконними формуваннями після перерви в кілька тижнів, викликані незаконними «виборами» 2 листопада 2014 року на підконтрольній повстанцями території. Дані консультації, що проходили у формі відео конференції, супроводжувались прямими зустрічами в Мінську 24 грудня 2014 та 31 січня 2015 року, а також додатковими віртуальними консультаціями між ТКГ та повстанцями. [20] Події з січня 2015 р. та на початку лютого 2015 року наступальні операції в зоні конфлікту знову посилилися, внаслідок чого, було захоплено повстанський, підконтрольний уряду Донецький аеропорт, обстріляний порт Маріуполя та прилегле до стратегічно важливого транспортного вузла Дебальцеве. [21]

2.3 Медіація у 2015 році

У той же час, дипломатичні перемовини між Києвом та Москвою тривали на різних рівнях. Міжнародні зусилля високого рівня щодо мирного врегулювання конфлікту також ніколи не припинялися. Вони включали численні чотирьох сторонні телефонні дзвінки між лідерами України, Російської Федерації, Німеччини та Франції, а також листування та прямі зустрічі між міністрами закордонних справ та вищими дипломатами цих чотирьох країн (в рамках так званого Нормандського формату). Ці зусилля завершилися на зустрічі на вищому рівні у Нормандському форматі в Мінську 11-12 лютого 2015 року, яка проходила паралельно з консультаціями ТКГ з представниками ДНР/ЛНР. Мінські обговорення завершилися прийняттям Комплексу заходів щодо виконання Мінського протоколу (підписані представниками України, Російської Федерації, цивільним керівництвом ОБСЄ до ТКГ та ДНР/ЛНР). [22]

На додаток до заходів, передбачених попередніми мінськими документами (Протоколом та Меморандумом від вересня 2014 р.), включаючи всебічне припинення вогню, виведення важкої зброї з лінії контакту, їх моніторинг та перевірку ОБСЄ. [23] 13-й пункт Комплексу заходів щодо виконання Мінського

протоколу створив міцну основу для політичного діалогу між урядом і повстанцями; вона передбачає проведення місцевих виборів, тимчасового самоврядування та конституційної реформи. Мінський пакет також прив'язує виконання положень до часової шкали. Додаткові застереження закликають до відновлення соціально-економічних зав'язків між ДНР/ЛНР і решти України, відновлення повного контролю українсько-російського кордону з боку українського уряду, а також створення робочих груп по здійсненню відповідних аспектів Мінських угод.

Незважаючи на взаємне підтвердження припинення вогню 15 лютого 2015 року, повстанські сили продовжили атаки на підконтрольний уряду транспортний вузол Дебальцеве та навколишніх територій, захопивши їх після кількох днів важких боїв, що спричинили багато людських жертв та серйозних матеріальних втрат. [24] Протягом наступних тижнів, загальна ситуація в зоні конфлікту значно покращилася, проте режим припинення вогню залишається нестійким. Боротьба навколо Дебальцеве привела до деякої затримки в здійсненні інших положень пакету заходів, в тому числі про виведення важких озброєнь. До середини березня, обидві сторони оголосили про завершення процесу розведення, але це не могло бути перевірено СММ, оскільки сторони не змогли забезпечити СММ запитуваною інформацією і часто обмежували свободу пересування співробітників, особливо в районах, що не перебувають під контролем уряду.[25]

17 березня 2015 року український парламент ухвалив поправки до закону про особливий статус ДНР/ЛНР (прийнятий 16 вересня 2014 року), пов'язуючи його виконання з попереднім проведенням місцевих виборів за законодавством України та з міжнародним наглядом. [26] У своїх перших реакціях лідери повстанців заявили, що цей зв'язок та відсутність попередніх консультацій з цим питанням перешкоджають повному виконанню політичних положень мінських

домовленостей. З моменту прийняття Мінського пакету заходів відбулося значне зростання контактів, зустрічей та обмінів в межах ТКГ. Консультації ТКГ з повстанцями через відео конференції також почастишали.

Як було передбачено Комплексом заходів від 12 лютого 2015, у складі Тристоронньої Контактної Групи були створені 4 робочі підгрупи. [27] Основною метою діяльності робочих груп є обговорення, розробка та надання конкретних рекомендацій спрямованих на виконання мінських домовленостей. Рішення у робочих групах приймають консенсусом серед усіх учасників, та передаються учасникам ТКГ для розгляду та прийняття рішення. Враховуючи регулярний та постійний характер засідань робочих груп та попереднє прийняття рішень всередині груп, їх створення пришвидшило обговорення деталей виконання пунктів Комплексу заходів.

За цих обставин Робоча група з питань безпеки зосередила свої обговорення значною мірою на розробці двох планів деескалації, свободі пересування та необмеженому доступі до всіх місць моніторингу СММ у зоні конфлікту. Перший план деескалації стосувався демілітаризації села Широкине, де порушення режиму припинення вогню були особливо частими. Другий план запропонував вивести танки, мінометів та артилерію калібром нижче 100 мм від лінії контакту. Початкові проекти обох пропозицій були розроблені в рамках СККК у тісній співпраці з СММ.[28]

Закон про особливий статус окремих регіонів донецької на Луганської областей та порядок організації місцевих виборів у цих районах, які мають обговорюватися з представниками цих областей відповідно до пункту четвертого Пакету заходів, становили ключові моменти у порядку денному робочої групи з політичних питань. Ця робоча група також обговорила загальні умови, за яких могли відбуватися такі вибори, як, наприклад, створення окремих зон безпеки.

Робоча група з питань гуманітарних питань обговорювала звільнення затриманих та заручників та надання гуманітарної допомоги нужденним у зоні конфлікту (згідно з пунктами п'ятим та шостим пакету заходів). Питання поліпшення доступу до гуманітарних питань та координації діяльності між різними суб'єктами, включаючи міжнародні організації, також обговорювались на сесіях групи.

Робоча група з економічних питань обговорила умови відновлення соціально-економічних зв'язків України з районами, які постраждали від конфлікту (відповідно до пункту восьмого Мінського пакету), зосередивши увагу насамперед на трьох ключових сферах: відновлення деяких банківських послуг, сприяння, серед іншого, виплаті пенсій; відновлення інфраструктури (включаючи системи водопостачання); вирішення конфліктних проблем, з якими стикаються підприємства, що працюють в даній місцевості. Для надання вкладу в обговорення групи щодо відновлення банківських послуг група експертів, розгорнута Францією та Німеччиною, визначила різні варіанти способів полегшення виплат пенсій.

Вслід за нормандським форматом, 17 лютого рада безпеки ООН прийняла резолюцію 2202 у підтримку комплексу заходів щодо виконання мінських угод. [29] Також резолюція підтримала спільно декларацію учасників нормандського саміту. Резолюція Ради Безпеки розцінює комплекс заходів як продовження протоколу, а не розділяє прийняті рішення як два окремих документи (Мінськ 1, Мінськ 2).

21 лютого 2015 року відбулося наступне засідання ТКГ, темп медіації на цей період був високим.[30] Кількість залучених акторів, змішувала сторони демонструвати ефективність прийняття рішень. Паралельно на фронті закінчилася бої навколо Дебальцево, окупанти організували передачу загиблих.

Рішенням засідання ТКГ став план відводу важкого озброєння від лінії стику. 24 і 26 лютого відбулися перші розведення важкого озброєння.

1 березня 2015 окупанти заявили про закінчення відводу важкого озброєння під спостереженням ОБСЄ.[31]

29 вересня представники ТКГ підписали документ, розроблений робочою групою як продовження до Комплексу заходів до Протоколу.[32] Документ передбачав вивід важкого озброєння калібром менше 100 мм. Варто зауважити що такі дії були направлені на значну деінтенсифікацію конфлікту, де лише пів року до цього використовувалися гранатомети установки калібром більше 120 мм. Згідно домовленостей все озброєння калібром менше 100 мм повинні бути відведені від лінії розмежування обома сторонами на 15 кілометрів. [33]

Вже 30 вересня під цими домовленостями за ініціативи медіатора підписалися голови так званих ДНР та ЛНР. Результатом швидкої та ефективної медіації на фоні позитивної динаміки розвитку вирішення конфлікту стало наступне засідання нормандської четвірки від 2 жовтня 2015 року.

Засідання відбулося в Єлисейському палаці, на порядку денному стояли питання місцевих виборів до ОРДЛО, доступу місії ОБСЄ до українсько-російського кордону. Хоча після зустрічі представники України та Росії без коментарів покинули зал перемовин, деякі рішення були прийняті. Серед них, члени нормандської четвірки підтримали рішення ТКГ щодо виведення озброєння калібром до 100 на 15 км з лінії зіткнення. Серед іншого європейськими представниками у нормандському форматі була визнана безальтернативність мінських угод. [34]

План мирного врегулювання на сході України на той момент представляв собою, у спрощеному форматі, три кроки. Перший - відведення озброєння та припинення вогню. Другий – проведення демократичних виборів, особливий

статус окупованих територій, амністія бойовиків, що не вчинили тяжких злочинів. І третій крок – саме відновлення суверенітету України та відновлення контролю над державним кордоном України. У ході подальших перемовин стало очевидним, що подібний порядок прийняття рішень неприпустимий для Української сторони. На противагу іншим сторонам медіації, Україна найбільше обмежена у полі прийнятті рішень, тобто у можливих варіантах розвитку подій. Такими лемітуючими факторами є позиція опозиційних партій, позиція громадського суспільства та окремих його сегментів, рівень підтримки влади та наслідки рішень, прийнятих під час медіації стосовно рівня підтримки. У зв'язку з бурхливим обговоренням мінських угод у середині країни, а також через фізичну неможливість імплементації запропонованих планів у затвердженні часових рамок, представник України в ТКГ - Леонід Кучма заявив, що Мінські угоди не можуть бути реалізовані в повній мірі до кінця 2015 року. [35] Ватро згадати, що на цей момент конфлікту, вдалося запобігти подальшій ескалації, кількість вистрілів/вибухів на лінії стику згідно звітів моніторингової місії демонструвала позитивну динаміку зменшення. В грудні було завершено розведення військ, прийняте ТКГ та узгоджене під час нормандського саміту у Парижі. [36]

2.4 Медіація у 2016 році

Перше засідання 16 року відбулося 13 січня. Українська сторона констатувала порушення режиму тиші, в тому числі під час святкування Різдва та Нового року. [37] Паралельно представники української сторони медіації наполягали на тому, що без припинення вогню неможливо ні проведення розмінування, ні нормальне рішення політичних, гуманітарних та економічних питань. Особливу увагу було приділено питанню повернення українських громадян з полону. З ініціативи України всі сторони прийшли до взаємної згоди - найближчим часом звільнити

понад 50 осіб з обох сторін, - в першу чергу, поранених, важко хворих і жінок. Серед іншого, українська сторона у гуманітарній робочій групі наголошувала на необхідності доступу працівників СККК до ув'язнених, які перебувають в місцях позбавлення волі на непідконтрольній Україні частини Донбасу. Також МКЧХ повинен бути допущений до українських громадян, які незаконно утримуються в окремих районах Донецької і Луганської областей. У рамках політичної робочої групи відбувалося обговорення порядку проведення виборів, консенсусу не було досягнуто, обидві сторони демонстрували небажання йти на поступки щодо власних позицій під час медіації. Реальним рішенням засідання став короткострокове відновлення системи залізної дороги та енергопостачання. Також згідно українського законодавства встановлено механізм погашення заборгованості за воду перед українськими підприємствами в окремих районах Луганської області.

Наступне засідання ТКГ відбулося 20 січня. [38] Одразу після зустрічі представник України Леонід Кучма задекларував своє розчарування ходом медіації. "На жаль, рекомендації Тристоронньої контактної групи - підкреслюю: рекомендації, оскільки ми не є органом, чий рішення є обов'язковими для виконання - не виконуються. Без припинення вогню і дотримання режиму тиші, без повноцінного відведення важких озброєнь і підтвердження цього відводу СММ ОБСЄ, без відновлення нашим контролем над українсько-російським кордоном неможливо говорити ні про вибори, ні про зміни в Конституції України, не кажучи вже про рішення гуманітарних, економічних проблем і питань розмінування... Без виконання цих основоположних умов забезпечення безпеки неможливо пройти відповідні процедури законодавчих змін у Верховній Раді. І потім: Україна - демократична держава. у нас немає кишенькового парламенту, який би приймав рішення за вказівкою згори ", - зазначив Леонід Кучма. [39] Як стало зрозуміло із висловлювання Леоніда Кучми, жодних

домовленостей після зустрічі 20 січня не було досягнуто. Українська сторона також констатувала: «погіршення умов безпечної роботи» співробітників моніторингової місії в окремих районах Донецької і Луганської, у наслідок нападів на співробітників зі сторони окупантів, котрі відбулися на тиждень перед засіданням.

Незважаючи на заяви про неможливість подальшого поліпшення обставин на окупованих територіях в умовах порушення режиму тиші, засідання ТКГ 27 січня відзначилося саме економічною співпрацею. [40] Питання звільнення заручників та питання проведення виборів були заблоковані під час медіації. Серед питань порядку денного робочої групи з питань економіки - стабільне забезпечення вугіллям українських ТЕС, робота по відновленню ліній електропередачі, розмінування ділянок, де проходять ЛЕП.

Механізм розрахунків за воду перед Україною, яку споживають в окремих районах Луганської області, узгоджений з урахуванням гарантій з боку Росії цих платежів. Фактично, вперше на непідконтрольній Україні частині Донбасу визнали проблему наявності боргів перед українським бюджетом і необхідність їх погашення. Також узгоджені питання необхідності розмінування для відновлення газопроводу на підконтрольній Україні частині Луганської області в селах Кримське і Трьохізбенка. Крім того, учасники зустрічі домовилися, що до середини лютого буде відкрито автомобільний пункт пропуску в Луганській області (Лисичанськ - Гірське - Золоте - Первомайськ – Стаханов)

Наступна зустріч відбулася 27 січня. Сторони медіації, на фоні зростаючої кількості обстрілів, не досягли жодного рішення не тільки на засіданні ТКГ, але і на засіданнях робочих груп.[41] Як виразилася прес-секретар Леоніда Кучми – Дарка Оліфер “При цьому ми спостерігаємо, що з кожним днем кількість обстрілів тільки зростає. Так, вчора ця цифра досягла рекордних 91 випадку. Впродовж лютого жоден день не став винятком з цієї сумної картини: найменшу

кількість обстрілів, зафіксованих в цьому місяці, - 50. Все частіше використовуються заборонені озброєння, в тому числі великих калібрів”.[42] Проте варто зауважити що Україна сторона чітко формулює власні вимоги на цей період перемовин. Коротко їх характеристик виглядає як і раніше, на початку 2016, жодні подальші медіації не можуть проходити поки продовжуються обстріли, навіть питання відновлення інфраструктури не можуть обговорюватися при такій динаміці конфлікту. Наступне, на чому наполягала українська сторона було проведення виборів при чіткому контролі медіатора, допускаючи введення озброєних спостерігачів ОБСЕ. І в додаток, в незалежності від динаміки конфлікту, обмін полоненими та доступ МККК до всіх незаконно утриманих. Проте, незважаючи на чітку позицію, жодного рішення не було прийнято, та позиції сторін не демонстрували жодних змін. Відповідно і темп медіації був сповільнений, наступна зустріч відбулася лише через місяць. Проте, 24 лютого, відбулося приблизне повторення подій минулої зустрічі. Леонід Кучма продовжив наполягати на неможливості повного обговорення під час обстрілів, Українська сторона також пропонувала участь міжнародних експертів на розмінуванні у сірій зоні. [42] Протилежна сторона медіації не демонструвала змін позиції, проте узгодила звільнення 4 полонених. Враховуючи кількість захоплених бійців ЗСУ, достатньо символічний рух. На момент перемовин вже було відомо про заплановану зустріч у норманському форматі 3 березня, днем наступної зустрічі ТКГ було обрано 2 березня.

В очікуванні мінської зустрічі було підписано два документи. За ініціативою представника РФ, було запропоновані обмеження за незаконні збройні формування, котрі раніше не звучали серед вимог Української сторони. У першому документі мова йде про припинення навчань з бойовою стрільбою вздовж 30-ти кілометрової зони на лінії зіткнення.[43] ЗСУ не проводило таких навчань у цій території. Проте постріли під час таких навчань носять

провокаційний характер і можуть спричинити собою відповідну реакцію точно такі ж, як і залпи гармат під час бойових дій. Крім того, СММ ОБСЄ продовжила фіксувати постріли, які мали місце уздовж лінії зіткнення. З цих причин українська сторона погодилася на запропоновану угоду.

Другий документ стосується технічних аспектів завершення розмінування вздовж лінії зіткнення. Сторони чітко визначили 12 зон розмінування, деталі робіт, включаючи огорожу та маркування території. [44] Документи були підписані Леонідом Кучмою від України, Мартіном Сайдіком від ОБСЄ, Борисом Гризовим від Росії та пізніше завізовані Александром Захарченко та Ігорем Платноцьким.

3 березня 2016 відбулася зустріч міністрів закордонних справ у рамках нормандського формату, на порядку денному стояло три питання: безпека, доступ ОБСЄ та вибори. Голова німецького МЗС Франк Штайнмаєр висловлював позицію солідарну із українською, наполягаючи на важливості прийняття виборчого законодавства, як наступного етапу врегулювання. [45] В той самий час Штайнмаєр підтвердив, що подальші кроки неможливі в умовах порушення режиму тиші та повільній динаміці медіації. Лідери МЗС підтримали документи ухвалені ТКГ.

Незважаючи на такий розвитку подій, одразу 4 березня домовленості були порушені. 11 березня, представники СММ ОБСЄ констатували проведення бойових навчань незаконних формувань у лінії зіткнення. Жодних попередньо досягнутих домовленостей не було виконано, кожна робоча група декларувала погіршення ситуації. [46] Зустрічі 23 та 31 березня не принесли жодних результатів. 20 квітня під час засідання ТКГ Українська сторона задекларувала занепокоєність безпекою спостерігачів ОБСЄ на непідконтрольній території, наголошуючи, що напади почали носити систематичний характер.[47]

Хоча процес медіації був безперервним, та чітко координованим, саме весна 2016 стала моментом найбільшого сповільнення у процесі деокупації окремих територій. Починаючи з літа 2016 кількість зафіксованих обстрілів регулярно зростала. Подальші угоди про дотримання режиму тиші носили тимчасовий характер, на довгий час було перервано обмін полоненими. Тимчасовий характер угод водночас делігітимізував прийняті раніше домовленості, проте на відміну від них безумно дав результат. 29 квітня 2016 в рамках ТКГ було прийнято перше рішення про тимчасове припинення вогню на період Пасхи та Травневих свят. 30 квітня, прес секретар Леоніда Кучми – задекларувала невиконання досягнутих домовленостей. [48] Проте варто зауважити, що дійсно місія СММ ОБСЕ почала фіксувати менше вистрілів до літа, хоча динаміка на ключових позиціях не зменшувалася.

1 червня під час засідання ТКГ відзначила зростання кількості обстрілів позицій українських військових, в тому числі з гармат калібром понад 100 мм - мінометів, ствольної артилерії, ракетних систем залпового вогню «Град». Через порушення режиму тиші тільки в травні 2016 року загинули 26 українських військових. [49] Представники ОРДЛО також продовжували обстрілювати ті ділянки, заплановані для розмінування.

Ситуація продовжила погіршуватися і далі, з 1 по 15 червня по позиціям ЗСУ було випущено 3340 снарядів, в тому числі калібрів заборонених мінським протоколом. Були зруйновані щойно відновлені об'єкти залізниці та інші об'єкти інфраструктури.[50] В цей самий час прослідковується поступова зміна позиції України під час спроб медіації, котрі ведуться безперервно. Питання виборів на окупованих територіях відходить на другорядний план. На передній план виходить питання контролю над українською-російським кордоном. Україна наполягає на створенні підгрупи для виконання цієї цілі. Проте таке питання є значно абстрактніше, та непередбачене на даний момент затвердженими

планами, хоча і враховано ними. Таким чином із загостренням конфлікту, позиція України стає складнішою для отримання консенсусу під час обговорення. Незважаючи на це, ряд все принципових позицій залишається актуальним, а саме обмін полоненими та безпека роботи медіатора (в тому числі відсутність перешкоджань діяльності). Всі наступні способи медіації до зустрічі ТКГ 26 серпня не досягли жодних поставлених цілей. Проте 26 серпня українська сторона запропонувала дотримання режиму тиші у зв'язку зі святом першого вересня. У додаток Україна запропонувала ухвалити наступні списки полонених на обмін, серед них було 103 українських військових. Режим тиші було здебільшого дотримано по всій лінії конфлікту. [51]

Дотримання режиму тиші було також визнано під час засідання ТКГ 7 вересня. Проте українська сторона наполягала на винесенні питання обміну полоненими як ключове, оскільки попередньо не було узгоджено жодне запропоноване рішення. Пізніше на засіданні 13 вересня були зачитані звіти СМІ ОБСН та СКЦЦ щодо дотримання режиму тиші, та пропозиції щодо подальшого його підтримання. Результати подальших обговорень стали два документи підписані під час засідання 21 вересня. Такими стали: договір про обмін полоненими за формулою всі на всі та рамкова угода про розведення сил. [52] Рамкова угода передбачала 12 пунктів, котрі були покликані на забезпечення пришвидшеного та гарантованого процесу розведення озброєння. Так наприклад пунктом 5, у разі підтвердження порушення режиму тиші СММ ОБСЕ, кожна сторона конфлікту має право закликати екстрене засідання ТКГ у форматі відео конференції у період не пізніше ніж 24 години після звернення. Більше того, на розведення на кожній зоні було закріплено 30 днів, у тому числі на підготовчі роботи, проте пункт 6 передбачав призупинення розведення, та відновлення першочергових позицій у разі фіксації порушення режиму тиші зі сторони СММ ОБСЕ.

Саме на цьому етапі медіації спостерігається збільшення залежності від інституцій створених задля врегулювання конфлікту. Так, особливу увагу в документі отримуються роль та порядок комунікації органів із СЦКК та СММ ОБСЕ. Так само сторона медіатора згідно статті 2, встановлювала початок розведення військ та декларувала завершення. На СММ також накладалися нові обов'язки по збору інформації та комунікації під час проведення розведення згідно статтям 9 та 12 рамкової угоди. Паралельно на СККК накладаються додаткові функції статтею 10, основна мета СКЦЦ на даному моменті є ефективна комунікація між збройними силами задля забезпечення безперешкодного доступу та безпеки для СММ.

Уже 29 вересня, у зв'язку с порушенням режиму тиші українська сторона ініціювала засідання у форматі веб-конференції, як було обумовлено пунктом 5 рамкової угоди. В той самий день представники ОРДЛО заявили про відказ від участі у екстреному засіданні. Перша дистанційна зустріч ТКГ була зірвана. Цей випадок демонструє тяжкість прийняття рішень через велику кількість залучений акторів. Представники ОРДЛО не є стороною медіації, а отже засідання повинно було відбутися незважаючи на відмову. Раніше відбувалися подібні кейси, як наприклад з самою Рамковою Угодою, коли представники ОРДЛО не брали участь у засіданні, та підписувалися під рішенням, вже після його прийняття. Проте українська сторона відмовилася проводити веб-конференцію без присутні представників ОРДЛО. [53]

Вже 5 жовтня відбулася наступна фізична зустріч ТКГ, ключовим питанням залишилося дотримання режиму тиші. Кількість пострілів значно зменшилася у порівнянні із періодом літа цього ж року, проте вистріли продовжували концентруватися навколо стратегічних позицій на лінії зіткнення (в тому числі на території де повинно було відбутися розведення сил та засобів. Зокрема, 30 вересня і 3 жовтня 2016 р Петрівське було обстріляне з гранатометів;

в період з 22 вересня по 4 жовтня 2016 р Станиця Луганська була обстріляна 18 разів. [54]

По Паралельно Українська сторона жорстко поставила питання про т.зв. «Праймеріз». Українська делегація оцінила цей захід як спробу зриву Мінського процесу в політичній частині, оскільки цей псевдо-виборчий процес відбувається всупереч Мінським домовленостям, де чітко вказано: вибори повинні пройти за українським законодавством. [55] Т.зв. «Праймеріз» організовані врозріз з консультаціями, які відбувалися в рамках Мінського процесу. Організація праймеріз чітко виразила прагнення до легітимізації позиції з одного боку, - мажоритарна система, відсутність у виборчому процесі партій, застосування цензу осілості для кандидатів.

Під час наступних двох зустрічей сторони медіації не досягли жодного спільного рішення. Обидві сторони звинувачували одна одну в порушенні домовленостей. Україна сфокусувалася виключно на безпековому аспекті, акцентуючи увагу на тому, що сторони повинні продемонструвати поліпшення безпекової ситуації перед засіданням нормандської четвірки. 19 жовтня відбулося засідання у нормандському форматі у Берліні, варто відміти кількість залучених акторів. Так у зустрічі брали участь керівники Франції, Німеччини та Росії, п'ятий президент Петро Порошенко, міністр закордонних справ Павло Клімкін та заступник голови Адміністрації президента Костянтин Єлісєєв. Також на переговорах брали участь міністри закордонних справ Франції, Німеччини та Росії. До російської делегації також входить помічник президента Владислав Сурков. [56] Як відмітив представник України у ТКГ, другий президент України Леонід Кучма – позитивним елементом є залучення до процесу міністрів іноземних справ, оскільки вони мають визначені обов'язки та повноваження, а їх рішення не носять рекомендаційного формату невідмінну від ТКГ. [57] У результаті засідання нормандського формату 19 жовтня не було прийнято

жодного рішення, більше того, сторони медіації не дали спільної прес конференції щодо власних позицій, а отже не було досягнуто виключного консенсусу, щодо питань винесених на порядок денний. Все наступного дня п'ятий президент України дав прес конференцію, де акцентував увагу на безальтернативність норманського формату, оскільки на цей етап медіації від продемонстрував себе як найбільш ефективний.[58] Другим моментом процесу конференції стало оголошення про доручення міністрам закордонних справ міського формату на розробку дорожньої карти імплементації мінських домовленостей. Карта мала містити в собі послідовність кроків з врегулювання ситуації на Донбасі попередньо затверджених ТКГ. Так, медіатором була зроблена спроба перевести центр вироблення рішень із рекомендаційного органу, ближче до нормотворчих органів, та залучити акторів попередньо не пов'язаних безпосередньо з процесом перемовин. На розробку дорожньої карти імплементації мінських угод було виділено місяць, так до кінця листопада міністри іноземних справ мали ухвалити дорожню карту на окремій зустрічі, без залучення інших представників. Варто зазначити, що такий сценарій деескалації конфлікту виявився малоефективним, під час засідання міністрів закордонних справ громадської четвірки 29 листопада текст домовленостей не було узгоджено. Лише через 3 роки, у вересні 2019 року дорожня карта імплементації мінських домовленостей була затверджена.[59]

Зустрічі ТКГ 26 листопада, 9 лютого, 23 лютого та 9 грудня не принесли жодних результатів у категорії зменшення кількості обстрілів на лінії зіткнення. На противагу, 9 лютого головою СМС Ентугрула Апакан було зачитано звіт місії, згідно якого кількість вистрілів на Донбасі збільшилася приблизно втричі. В тому числі були використані міномети та артилерійські комплекси заборонені міськими угодами. Українська сторона під час цих зустрічей також наполягала на поверненні лінії кордону до стану відповідно до 19 вересня 2014 року.[60] Більше

того українська сторона наполягала, що саме звільнення Дебальцево, яке за попередніми рішеннями мало входити на територію під контролем української влади, є початковим етапом для подальшої демілітаризації.

Незважаючи на хід медіації у норманському форматі, яка раніше демонструвала деескалацію стану конфлікту та прискорювала швидкість прийняття рішень всередині ТКГ включаючи робочі групи, під час грудня 2016 року ескалація конфлікту продовжувалася. Так 9 та 10 грудня СММ ОБСЄ зафіксувала обстріли по Станиці Луганській, а також 7 та 8 грудня, як відмічає також голова місії ОБСЄ: “з метою відволікання уваги від обстрілів по н.п. Водяне з боку ОРДО мали місце односторонні демонстраційні дії провокаційного характеру на території Куйбишевського району Донецька”. [61] Також загострення відбулося на Світлодарській Дузі, поблизу вже згаданого Дебальцево. 17 грудня спеціальна моніторингова місія ОБСЄ в районі Світлодарська та Дебальцевого задокументувала близько 700 розривів мін та снарядів великого калібру. 18 грудня їх число зросло до близько 2900. В попередні дні середнє число розривів складало близько 100. [62]

21 грудня відбулася остання зустріч ТКГ у 2016 році. Сторони медіації прийняли заяву про необхідність всеосяжного, стійкого, безстрокового припинення вогню напередодні новорічних свят починаючи з 00.00 24 грудня 2016 року.[63]

Як підсумок 2016 року, варто зазначити, що процес медіації під час 2016 року значно сповільнився. ТКГ включаючи робочі групи продовжували функціонувати в звичайному режимі, проте менше зустрічей закінчилися досягненням домовленостей між сторонами у 2016 проти 2015 року. Так само з меншою регулярністю стали проводитися зустрічі та телефонні розмови в рамках нормандського саміту у порівнянні з 2015 роком (н проти н). На протязі року значно погіршилася ситуація із визволенням полонених. Протягом року всього 17 чоловік було передано Україні. 21 вересня 2016 року ТКГ підписала Рамкову

рішення щодо розведення сил і засобів на певних ділянках. З огляду на недотримання режиму тиші з боку Орлоя, в Станиці Луганській розведення все ще не відбулося. Під час консультацій в рамках політичної підгрупи у 2016 основним питанням були можливі модальності проведення легітимних місцевих виборів відповідно до законодавства України та стандартів ОБСЄ для моніторингу з боку БДІПЛ ОБСЄ.

2.5 Медіація у 2017 році

Перша зустріч ТКГ у 2017 відбулася 13 січня. Українська сторона медіації констатувала: оголошене напередодні новорічних свят перемир'я було зірвано. Досягнуті домовленості про режим припинення вогню не були виконані через бойкотування протилежної сторони. [64] Такі факти унеможливлювали подальше прийняття рішень у робочій групі з політичних питань. Прогресу сторони досягли виключно у питанні відновлення водопостачання на окуповані території. Згідно домовленості розрахунок цін проводиться підприємством розташованим на підконтрольній території України, всі фінансові операції також відбуваються виключно в рамках українського законодавства. Згадані домовленості щодо водопостачання були досягнуті ще в 2015, проте представники ОРДЛО не прислали свого представника для підписання документів. Вже до лютого 2016 окупанти перерахували 20.000.000 гривень на баланс українського підприємства, що забезпечувало водопостачання. Даний платіж вважався погашенням минулих заборгованостей, та Українська сторона продовжила постачати воду на окуповані території. [65]

Наступні дві зустрічі були заплановані на 26 та 30 січня у форматі відео зв'язку. Жодних домовленостей не було досягнуто під час засідання. [66] Позиції сторін не зазнали змін. Українська сторона наполягала на необхідності безперервної роботи донецької водоочисної станції, котрі постачала воду до села Авдіївка та більшу частину міста Донецьк. Проте, незважаючи на це, через місяць

23 лютого роботу станції було призупинено через загрозу життю персоналу. Діяльність станції було відновлено 8 березня, проте обстріли не припинилися до сьогодні та станція регулювання призупиняє свою діяльність. [67] Враховуючи умови небажання кооперації, які демонструвалися і на фронті, зустріч 29 січня була проігнорована представниками ОРДЛО та Росії. Це був перший випадок, коли сторона медіації зірвала зустріч, проте далеко не останній. Так наприклад вже 22 лютого, відео конференція знову була проігнорована представниками із Росії. [68]

Під час зустрічей, котрі відбулися у період до весни 2017, склалася успішна діяльність виключно у двох робочих групах, а саме з економічним та гуманітарним питаннями.[69] Так гуманітарна група розглядала питання верифікації тих людей, які відмовляються переміщатися на непідконтрольну Україні частину Донбасу, представники ОРДЛО виступали проти участі в цьому процесі Міжнародного Комітету Червоного Хреста. Паралельно обговорювався механізм контролю кількості полонених.

Економічна група в свою чергу обговорювала питання відновлення водопостачання, відновлення функціонування водоочисної станції, відновлення ліній електропередачі. Проте всупереч успіху у цих питаннях с приходом осені були винесені на обговорення ряд питань неприйнятних для української сторони, які, як наслідок, призупинили динаміку медіації. Під час засідання ТКГ 1 березня представниками ОРДЛО була озвучена ультимативна позиція, щодо “націоналізації” українських державних підприємств, що знаходяться на окупованих територіях. [70] Крім того була озвучена позиція щодо визнання російського рубля «єдиною державною грошовою одиницею на території ОРДЛО». Українська сторона заявила, що дії щодо “націоналізації” підприємств суперечать статті 1 Протоколу I до Європейської конвенції про захист прав людини 1950 р.[71]

Вже під час наступної зустрічі 15 березня процес медіації був практично неможливий через подальші дії Російської Федерації. 18 лютого був опублікований указ президента Росії “про визнання документів, виданих громадянам України та особам без громадянства, які проживають на територіях окремих районів Донецької та Луганської областей України”. [72] Починаючи з 1 березня бойовики на окупованій території захопили близько 40 підприємств, що знаходилися в українській власності у відповідь на відмову у знятті економічної та транспортної блокади.[73] Такі дії були направлені на унеможливлення подальшої співпраці в рамках мінського формату. Така позиція була озвучена як представниками України так і представниками ОБСЄ під час засідання ТКГ.

Проте незважаючи на це, вже 29 березня відбулася наступна зустріч. Українська сторона повернулася до позиції, котру вона демонструвала при кожному загостренні конфлікту, як військового так і політичного: “Безпека - це перша і ключова складова всього комплексу Мінських домовленостей і без її рішення неможливо рухатися вперед у врегулюванні всіх інших питань” Знову заявив Леонід Кучма [74]. Цікавою є відповідь іншої сторони медіації, котра після захоплення підприємств, введення російського рубля та визначення документів “республік” охоче йшла на поступки. Так 29 березня було прийнято рішення забезпечити повне дотримання режиму припинення вогню, яке набуде чинності з 1 квітня 2017 року. Крім того, з 1 квітня, до поминальних днів, було домовлено прискорення процедури перетину лінії зіткнення на КПВВ, зокрема, продовження роботи пунктів перетину в ранкові та вечірні години. 12 квітня, під час наступної зустрічі ТКГ, вперше за довгий час, було констатовано дотримання попередньо досягнутих умов щодо забезпечення режиму тиші.[75] На жаль, щодо всіх інших поставлених питань не було досягнуто домовленостей. До порядку денного також додалося питання оцінки технічного стану вугільних шахт на

окупованих територіях, в тому числі затоплених. Проте, це питання також було заблоковано представниками ОРДЛО, як і питання окупації підприємств, визнання документів, введення рубля.

23 квітня, на замінованій дорозі неподалік Луганську підірвалася патрульна машина моніторингової місії ОБСЄ, в наслідок чого загинув один співробітник. [76] Заступник голови СММ ОБСЄ Александер Гуг піч дає пресс конференції у Києві все 28 квітня, заявив, що підрив патруля не був нещасним випадок. Дана подія була сприйнята як українською стороною так і стороною медіатора, як провокації, направлена на залякування спостерігачів ОБСЄ.

26 квітня, було скликане наступне засідання ТКГ, де була заслухана попередня інформація щодо ходу розслідування інциденту 23 квітня, доклад був представлений головою СММ – Еотурулою Апакана. Результатом цього засідання стала заява Української сторони про відмову у постачанні електроенергії на окуповану територію, в тому числі через відсутність надходження коштів по заборгованості зі сторони ОРДЛО.[77]

Під час наступного засідання 15 травня, було підтверджено закінчення процесу верифікації осіб, що опинилися в українському полоні. Українська сторона наполягала на ухвалені нових списків на обмін. У цьому процесі брала участь уповноважена Верховною Радою України з прав людини Валерія Лутковська. Представники ОРДЛО визнали, що утримують 55 осіб, Орлоя - 14 осіб, не вказавши при цьому конкретних імен. Пізніше бойовики підтвердять факт присутності 77 осіб в полоні із 132, як було визначено українською стороною. [78]

Наступні засідання від 24 травня, 7 червня не принесли жодних плодів. Та лише 21 червня сторони перемовин досягли нового рішення. Таким рішенням стало так зване “хлібне перемир’я”, тобто дотримання режимів тиші на період

збору врожаю починаючи від 24 червня.[79] В той самий час, не було досягнуто домовленостей в рамках робочих груп. Українська сторона констатувала що На території ОРДЛО відбувається все більше насильства і погроз по відношенню до співробітників місії. Так, починаючи з 23 квітня 2017 року, коли на території Орлоя трагічно загинув представник СММ, кожен третій день відбуваються серйозні інциденти, пов'язані з безпекою СММ ОБСЄ. [80]

5 липня, члени ТКГ, підтвердили успіх дотримання режиму тиші під час збору урожаю. Так, щоденних звітів ОБСЄ кількість вистрілів знизилася на половину у період із 21 червня по 5 липня. Однак СММ продовжує фіксувати порушення режиму припинення вогню в основному у так званих гарячих точках поблизу населених пунктів Попасна, Первомайськ, Маріуполь, Світлодарськ та у трикутнику Авдіївка - Ясинувата - Донецький аеропорт.[81] Варто відзначити, що в цей час діяльності робочої групи з політичних питань демонструвала стагнацію. Робоча група не спромоглася ухвалити жодного рішення починаючи з весни 2017 роки, в основному діяльність була заблокована з тих самих причин, як і раніше: українська сторона наполягала на відміні ряду рішень, щодо обігу російського рубля, визнання документів виданими органами незаконних формувань, захопленні українських та європейських підприємств на території ОРДЛО.

На фоні неспроможності досягнення політичних рішень у мінському форматі, 19 липня після останньої зустрічі Тристоронньої контактної групи у Мінську, представник ОБСЄ Мартін Сайдик оголосив про проведення медіації у нормандському форматі телефонною розмовою. Медіація відбулася 24 липня. Петро Порошенко під час телефонної розмови наголосив на тому, що динаміка конфлікту на сході не спадає, паралельно занепокоєння викликали заяви щодо створення так званої “Малоросії” на території ОРДЛО. На фоні цих подій Порошенко також наголосив на важливості запровадження на Донбасі

миротворчої місії ООН.[82] Під час двогодинної розмови було досягнуто домовленості узгодити остаточні кроки з безпеки і продовжити роботу над дорожньою картою імплементації Мінських угод. З цією метою наступні перемовини у нормандському форматі були призначені на 22 серпня.

Варто звернути увагу також на частоту медіації у нормандському форматі у 2017 році. Так за рік перемовини пройшли лише 3 рази, все у телефонному форматі. У порівнянні в 2016 році, коли було зафіксовано 6 випадків перемовин, серед яких лише одна у телефонному форматі, а у 2015 році перемовини у нормандському форматі відбулися 19 разів, 9 з яких відбулися по телефону.

На фоні зустрічі нормандської четвірки, українська сторона вітала подальше залучення медіатора до фактичного процесу розведення військ, представник України заявив, що моніторинг, що виконується СММ ОБСЕ, повинен відбуватися цілодобово для чого представникам місії необхідно становити додаткове технічне обладнання. Лише після виконання цих дій, українська сторона була готова на продовження розведення військ на узгоджених ділянках.

31 серпня, під час відео конференції учасників ТКГ, було погоджено дотримання режиму тиші починаючи з 1 вересня. 6 вересня Тристороння контактна група відзначила, що в період з 28 серпня по 3 вересня 2017 року зафіксовано найнижчу кількість обстрілів починаючи з 2015 року.[83] У порядку контролю за дотриманням сталого режиму припинення вогню сторонами було домовлено про проведення 13 вересня скайп-зустрічі підгрупи з безпеки. Хоча наступна зустріч робочої групи з безпеки не увінчалася успіхом, 20 вересня українська сторона запропонувала новий порядок денний обговорення, котрий проте базувався на виконанні попередніх домовленостей. Ключовим питанням було повернення до лінії, встановленої Меморандумом від 19 вересня 2014 року. [84] Відповідно до цього документа Дебальцеве має перебувати під контролем

України; вздовж непідконтрольної Україні частини українсько-російського кордону слід створити зони безпеки, а на півдні Донецької області повинні бути район, вільний від важкого озброєння і військової техніки - мова йде про такі населені пункти: Кальміуське (колишнє Комсомольське), Кумачове, Новоазовськ, Саханка. Ці домовленості були досягнуті в 2014 - 2015 рр. і їх виконання є обов'язковим для РФ і ОРДЛО.

Проте формування нової повістки денної наступних засідань, призвело лише до продовження ескалації конфлікту. 4 жовтня, українська сторона заявила про недотримання режиму тиші в рамках “хлібного перемир'я”. З 25 серпня 2017 року незаконні збройні формування ОРДЛО 979 раз обстріляли позиції українських військових, в т.ч. з танків і артилерії, а напередодні на Маріупольському напрямку (район н.п. Гнутове і Водяне) були використані РСЗВ «Град». Під час перемир'я 5 військових загинули, 37 були поранені. З 22 вересня 2017 роки 6 разів були обстріляні населені пункти - Гранітне, Мар'їнка, Зайцеве. 30 вересня 2017 року СММ ОБСЄ зафіксувала обстріл в районі Станиці Луганській, що в черговий раз зриває виконання рамкового рішення Тристоронньої контактної групи про розведення сил і засобів і ставить під загрозу виконання Мінських угод в цілому. [85]

Під час наступної зустрічі 18 жовтня Ключовим питанням залишився блок проблем з безпеки, однак їх врегулювання продовжувалося саботуватися з боку ОРДЛО. Зокрема, незважаючи на домовленості, в районі Станиці Луганській систематично порушується режим припинення вогню - 9, 10, 12 і 15 жовтня 2017 року. Більш того - ,бойовики ОРДЛО виводять з ладу камери відеоспостереження СММ ОБСЄ, які фіксують випадки порушення режиму тиші: за допомогою лазерного пристрою була засліплена камера, встановлена на горі Князь Ігор. [86] Псування і знищення майна СММ ОБСЄ, починаючи з безбілетників, свідчить

про цілеспрямоване відпрацювання способів знищення засобів моніторингу, що знаходяться в розпорядженні місії.

На фоні блокування більшості гуманітарної робочої групи, медіатор ініціював робочу поїздку на окуповані території для пришвидшення прийняття рішень у цій підгрупі. Представником медіатора став координатор робочої групи з гуманітарних питань – Тоні Фішер. На зустрічі ТКГ, було прийнято рішення про відвідання Фішером заручників, серед поставлених цілей були наступні: перевірка умов утримання, відновлення зв'язку з рідними, перевірка на застосування тортур щодо заручників. [87] На жаль як ми знаємо у ретроспективі таке рішення не призвело до бажаного ефекту. У жовтні 2018 року, уповноважена Верховною Радою України з прав людини заявила, що за рік координатор робочої групи з гуманітарних питань не зміг відвідати всіх 152 полонених, за списками, що були передані йому українською стороною.

Незважаючи на це, 27 грудня відбувся довгоочікуваний обмін полоненим. Як і було задекларовано, українська сторона була готова йти на великі поступки у питаннях обміну полоненими. Українська сторона передала 233 особи, а повернула на підконтрольну територію 73. Загалом Україна звільнила всіх полонених, проте варто зауважити, що 29 з них відмовилися від обміну та поверненню на територію ОРДЛО.[88]

Проте, остання зустріч 2017 року у мінському форматі запам'яталася погіршенням стану медіації між сторонами. Причиною для цього стало відкликання Російською Федерацією власних представників до СКЦЦ. [89] Як заявляло МЗС Російської Федерації, вони були вимушені відкликати військових через численні та регулярні порушення прав делегатів. У відповідь МЗС України оприлюднило відповідь: "Розцінюємо цей безпрецедентний крок Росії як чергову провокацію, що суттєво підриває Мінські домовленості, і прагнення зняти з себе будь-яку відповідальність як сторони конфлікту, за наслідки збройної агресії

проти нашої держави". [89] Головна роль СКЦЦ полягала саме в забезпеченні безпеки працівників СММ ОБСЕ та швидкому припиненні вогню на окремих територіях. Чергова провокація проти СММ була націлена на погіршення рівню діяльності СММ, а отже фіксація меншої кількості інцидентів порушення мінських домовленостей.

Незважаючи на цю комбінацію негативних реакцій, також на останній зустрічі 2017 року було досягнуто рішення встановити режим тиші починаючи з 23 грудня. [90]

2.6 Медіація у 2018 році.

Перша зустріч 2018 року відбулося лише 31 січня. Темп медіації продовжував сповільнюватися, в тому числі збільшувався часовий проміжок між зустрічами. Під час перемовин українська сторона звернула увагу на неналежне виконання «різдвяного перемир'я». [91]

Відтоді українська сторона зафіксувала лише один день без обстрілів з боку РФ/ ОРДЛО. Тривожним також залишався характер обстрілів, обстріли були прицільні, а половина обстрілів відбувалися з використанням заборонених Міськими угодами озброєнням (120мм і 82мм міномети, 122 мм артилерія). [92]

Незважаючи на вихід російських представників з СКЦЦ, він не припинив свого існування як інструмент врегулювання конфлікту, хоча і залишився зі значно обмеженими можливостями. Так, починаючи з 1 січня 2018 українська сторона СЦКК відправила на адресу СММ ОБСЕ 40 заявок на проведення ремонтно-відновлювальних робіт. [93]

Підтверджувався також систематичний характер обмеження допуску для працівників моніторингової місії. Так, впродовж «Різдвяного» перемир'я спостерігачі СММ 44 рази стикались в ОРДЛО з необґрунтованим обмеженням

доступу; у той самий час на підконтрольній уряду України території Місія зафіксувала лише 3 подібних випадки. [94]

Також важливим питанням періоду початку 2018 року для ТКГ стало відновлення мобільного зв'язку на непідконтрольній території, котре відбулося через пошкодження комунікацій компанії Водафон. Вже під час наступної зустрічі було досягнуто згоди щодо необхідності відновлення лінії мобільного зв'язку, ОРДО завірила у наданні гарантій безпеки для ремонтних бригад. Українська сторона надала такі гарантії ще 12 лютого 2018 року, інформацію про це було передано СММ ОБСЄ. [95] У засіданні 28 лютого взяв участь представник компанії мобільного зв'язку “Водафон Україна”, він наголосив: компанія готова відремонтувати відповідне обладнання, яке знаходиться на непідконтрольній Україні частині Донбасу. Після проведення необхідних ремонтних робіт на пошкоджених об'єктах компанії, у випадку необхідності, українська сторона готова розглянути питання щодо покращення якості роботи мереж на території ОРДЛО.[96]

Проте відновлення зв'язку було єдиною сферою питань, щодо якої сторони дійшли згоди. Варто зазначити, що у період між зустрічами 31 січня та 28 лютого ситуація на фронті знову загострилася, були зафіксовано артилерійські спорядження калібру більше 120 мм. [97] У політичній підгрупі вимоги України ставали менш компромісними, в додаток до введення миротворчої місії ООН, представники української сторони вимагали створення зон безпеки вздовж українсько-російського кордону для можливості доступу до нього моніторингової місії. Більше того представники України звернули увагу на необхідність вільного доступу СММ ОБСЄ до всієї території України, в т.ч. і до Криму, як це і передбачено мандатом місії.

До повторного загострення призвело прийняте раніше рішення так званими головами ОРДЛО про націоналізацію державних підприємств. Українська

сторона перейшла від заявлення протесту на зустрічах, до чітких вимог, щодо повернення активів, що належать українським та міжнародним компаніям на окупованих територіях. 28 лютого українська сторона поставила питання повернення рухомого складу “Укрзалізниці”, яке було незаконно захоплено в ОРДЛО. Мова йшла про понад 30 тисяч вагонів, які належать українським державним компаніям, приватним власникам та іноземним структурам – наприклад, 85 вагонів належать Європейському Банку Реконструкції та Розвитку. [98]

Також систематичного характеру набули домовленості про тимчасове припинення вогню, так і у 2018 сторонами було досягнуто рішення про встановлення “весняного перемир’я”. [99] Як і під час попереднього “різдвяного перемир’я”, спочатку спостерігалось зменшення кількості порушень режиму тиші; за даними СММ впродовж січня-лютого 2018 року на Донбасі не зафіксовано жодної загибелі цивільних осіб. Проте сталого миру так і не було забезпечено. Так, з 5 по 12 березня 2018 року з боку РФ/НЗФ зафіксовано 29 обстрілів, з них 28 були прицільними. При цьому 9 разів було використано зброю, заборонену Мінськими угодами, зокрема, 80 мм та 120 мм міномети. Проте, перемир’я видалось недовготривалим. Під час зустрічі ТКГ представник СММ заявив, що В період з 30 березня по 2 квітня 2018 року з боку НЗФ ОРДЛО/РФ зафіксовано 101 обстріл, з них 93 – прицільні. [100]

Варто також зазначити, що ефективність підтвердження рішення ТКГ на подальших зустрічах у нормандському форматі не виправдала себе. Так заяву ТКГ щодо Великоднього перемир’я підтримали лідери країн Нормандської четвірки 23 березня, в тому числі і президент РФ, проте тиша так і не запанувала.

На жаль, під час зустрічей на період до липня, сторони медіація не спромоглася дійти до жодного спільного рішення. Порядок денний залишався незмінним, рівень обстрілів стабілізувався. 27 липня, ТКГ ухвалила рішення про

чергове “хлібне перемир’я”, що мало розпочатися з 1 липня.[101] Також під час зустрічі особливу увагу приділено роботі Донецької фільтрувальної станції. Акцент був на безпековому аспекті функціонування підприємств, складність забезпечення безпеки для працівників. Добова зміна фахівців станції – це приблизно 25 осіб. Щоразу військові Збройні Сили України спільно з СММ ОБСЄ намагаються безпечно дістатися місця роботи працівників, які мешкають на території ОРДЛО. Проте на відміну від розробки механізму забезпечення їх безпеки, українська столиця наголошувала на іншому методі вирішення ситуації. Представники заявили, що відповідно до Меморандуму від 19 вересня 2014 року і встановленої ним лінії розмежування, ДФС має перебувати під контролем України. Звісно така позиція була проігнорована іншою стороною медіації, незважаючи на двостороннє визнання необхідності забезпечення безпеки для працівників станції, задля продовження роботи станції, яка забезпечує водою сотні тисяч людей по обидва боки розмежування. Також представники ОРДЛО відмовилися надавати гарантії безпеки для працівників компанії “Водафон Україна”, які починаючи з кінця 2018 досі не мали спроможності відновити роботу обладнання необхідного для повноцінної роботи мобільного оператора на окупованих територіях. [102]

Незважаючи на довготривалу неможливість прийняття спільних рішення членами ТКГ у робочих групах, 11 червня сторони підтвердили успіх режиму тиші введеного з 1 липня.[103] За даними голови СММ ОБСЄ Ертурула Апакана, який також є координатором безпекової підгрупи, інтенсивність обстрілів за цей час зменшилася майже на 80% у порівнянні з попереднім періодом. Загалом, у період до 20 серпня українська сторона зафіксувала майже півтори тисячі обстрілів з боку НЗФ ОРДЛО, в тому числі з забороненої Мінським угодами зброї – РСЗВ «Град», танків, артилерії, мінометів. Паралельно за цей період СММ ОБСЄ зафіксувала обстріли 9 населених пунктів. [104]

Під час засідання 22 серпня, члени ТКГ “ продовжили” режим тиші, котрий мав початися з опівночі 29 серпня 2018 року. [105] Проте діяльність робочих груп так в не була розблокована. В рамках діяльності робочої групи з питань безпеки українська сторона порушила питання постачання озброєння з Російської Федерації на території ОРДЛО. 8 серпня СММ ОБСЄ зафільмувала просування на територію України автоколон російської армії, яке відбулося через неконтрольовану ділянку українсько-російського кордону. 10 серпня СММ ОБСЄ вперше зафіксувала наявність в ОРДЛО одразу 4 різних систем радіоелектронної боротьби виробництва РФ – «Леєр», «Красуха», «Біліна», «Репелент-1». [105] Предметом особливого обурення українських представників стало виявлення на Донбасі мін, яких ніколи не було в Україні – йдеться про комплект «Охота», чиє встановлення потребує високої фахової підготовки. Цей пристрій використовується всупереч усім міжнародним конвенціям щодо застосування протипіхотних мін, його дія вбиває та уражає десятки людей. У додаток Україна знову наполягала на можливості здійснення моніторингу СММ ОБСЄ на всій непідконтрольній території 24/7, в тому числі за допомогою технічного обладнання для подальшої фіксації таких грубих порушень домовленостей.

19 вересня, представники ТКГ заявили, що цілей режиму тиші, що мав початися з 29 серпня не було досягнуто. Впродовж дії "шкільного перемир'я" (29 серпня - 17 вересня 2018 р.) українська сторона зафіксувала 489 обстрілів з боку НЗФ ОРДЛО, в тому числі зі зброї, забороненої Мінськими угодами - артилерії та мінометів. Тричі було обстріляно населені пункти - Красногорівку, Майорськ, Водяне. За даними СММ ОБСЄ у період з 3 по 9 вересня вдвічі збільшилася кількість порушень режиму припинення вогню. В той самий час кількість обстрілів на день збільшилася у порівнянні з режимом тиші влітку 2018 року. Аналіз звітів СММ ОБСЄ свідчить: впродовж "шкільного перемир'я" (останній

врахований звіт - від 16 вересня) з боку НЗФ ОРДЛО мали місце 35 недопусків і 16 суттєвих затримок працівників місії. [106]

Також 19 вересня українська сторона представила успіхи, щодо роботи КПВВ у Станиці Луганській. З 2 по 7 вересня 2018 року реконструйовано КПВВ у Станиці Луганській – завдяки поновленню інфраструктури з українського боку значно пришвидшено пропуск людей через КПВВ: тепер там працює 40 місць прийому громадян. [107] На жаль, такі дії не отримали позитивної оцінки від протилежної сторони медіації. Представники ОРДЛО називають проведену роботу «свідомим блокуванням роботи КПВВ», оскільки з боку ОРДЛО працює лише 8 таких місць. Для зменшення навантаження на КПВВ у Станиці Луганській українська сторона закликала відкрити КПВВ «Золоте», яке було головним до запуску ще з березня 2016 року.

Під час наступної зустрічі ТКГ, що відбулася другого жовтня, українська сторона констатувала збільшення кількості випадків порушення режиму тиші вздовж лінії зіткнення.[108] Нажаль така динаміка зберігалася до кінця 2018 року, а саме до прийняття нового спільного рішення про становлення режиму тиші на період новорічних та різдвяних свят. В тому числі кількість обстрілів зросла під час введення на території окремих областей України воєнного стану рішенням президента України з 26 листопада по 26 грудня.

Остання зустріч членів ТКГ у 2018 року відбулася 27 грудня 2018, під час якої сторони домовилися про безстрокове припинення вогню у зв'язку з Новорічними і Різдвяними святами, починаючи з 00:01 години (за київським часом) 29 грудня 2018 року. [109]

2.6 Медіація у 2019 році

Порядок денний медіація на початок 2019 був сформований на фоні ескалації конфлікту та введення воєнного стану у окремих областях України. Центральним питанням стало звільнення заручників, в тому числі захоплених

солдатів ВМСУ, учасників подій 25 листопада 2018.[110] Проте, 30 січня, під час першої зустрічі ТКГ у 2019 році, жодного спільного рішення не було досягнуто. Паралельно набирала обертів частота обстрілів на фронті. За період із 24 грудня 2018 року до 13 січня 2019 року СММ зафіксувала 10 919 порушень режиму припинення вогню. З моменту підтвердження відданості припиненню вогню від 29 грудня 2018 року під час новорічних і різдвяних свят Місія відзначила початкове зменшення кількості порушень режиму припинення вогню. Проте, як і під час останніх чотирьох спроб становлення безстрокового режиму тиші. Так, Приблизно через два тижні кількість зафіксованих порушень повернулася до середнього. Як приклад лише 13 січня місія зафіксувала понад 760 випадків порушення вогню. [111]

Надалі, діяльність ТКГ майже не просувалася до червня. Основним питанням у цей період було визволення військово полонених. Українська сторона була готова йти на компроміс для того, щоб обмін відбувся. Так українська сторона запропонувала обмін за формулою “всіх на всіх” де Україна додала до списків 72 полонених так званих «республік», натомість вимагаючи повернення 25 військовослужбовців, включаючи солдатів ВМСУ. [112] Проте така пропозиція була сприйнята вкрай негативно іншою стороною медіації. Паралельно українська сторона закликала посла Фішера відвідати полонених відповідно до запропонованих списків, з метою фасилітації процесу обміну.

19 липня, під час зустрічі ТКГ було досягнуто рішення про підготовку до нового “хлібного перемир’я” і вже 21 липня, на екстреному засіданні сторони медіації ухвалили рішення про припинення вогню.[113] Паралельно українська сторона посилила роботу, щодо розмінування вздовж лінії зіткнення. у Маріуполі було відкрито Центр розмінування ДСНС України. В умовах, коли лише на підконтрольній Україні території Донбасу було заміновано 7 тис. кв. км., робота

такого центру була надважливою та повторного демонструвала бажання української влади до роззброєння.

Незважаючи на це, Леонід Кучма повторно визнав інструментарну необхідність проведення зустрічі у нормандському форматі: “Для істотного прогресу у роботі ТКГ потрібна політична воля лідерів країн Нормандської четвірки. Така зустріч могла б дати сутнісний імпульс для прогресу за всіма напрямками реалізації Мінських угод”.[114]

31 червня Тристороння контактна група констатувала, що в цілому режим тиші, оголошений 21 липня 2019 року, зберігається. За цей період не було жертв серед мирних мешканців. [115] Враховуючи короткотривалу деескалацію конфлікту Українська сторона надала свої пропозиції щодо ремонту мосту у Станиці Луганській. Досягнуто домовленості щодо початку розмінування прилеглих до мосту територій. Від першого вересня та до початку ремонту на мосту має бути прибрано блокпост та символи квазі-угруповань ОРДЛО, подальший демонтаж фортифікаційних споруд в районі Станиці Луганської повинен бути одночасним та дзеркальним.

На жаль, у 2019 році, ТКГ не спромоглася дійти до компромісу, у питанні, щодо встановлення режиму тиші на період початку осені. Проте 4 вересня було розпочато ремонт мосту у Станиці Луганській, а отже окупантами були виконанні умови щодо демонтажу фортифікаційних споруд у цьому районі. [116]

18 вересня, під час засідання ТКГ, Леонід Кучма заявив, що українська сторона не має принципових зауважень, щодо чути “формули штайнамера” проте зауважив, що виконання безпекових домовленостей є ключовим елементом для її імплементації в Українське законодавство.[117] Уже 2 жовтня, українська сторона погодила фінальний текст “формули штайнмаєра”.[118] Дана подія була неоднозначно сприйнята громадянським суспільством в середині України. Текст

формули узгоджував порядок та формат проведення виборів на окупованих територіях та мав бути включений у закон про особливий статус ОРДЛО. Узгоджений текст передбачав спочатку тимчасове вступлення в силу закону про ОРДЛО після проведення виборів та вступлення в силу на повноцінній основі у разі, якщо в підсумковому звіті БДПЛ ОБСЄ буде зроблено висновок відповідно до встановленої практики БДПЛ ОБСЄ, що позачергові місцеві вибори в окремих районах Донецької та Луганської областей були проведені в цілому у відповідності зі стандартами ОБСЄ та українським законодавством. Проте, формула не визначала необхідність контролю над українсько-російським кордоном та за замовчуванням передавала отримання українською стороною контролю над кордоном лише після повної імплементації пунктів “формули штайнмаєра”.

Саме осінь 2019 показала динаміку деескалації, не характерну для останніх двох років медіації. На відміну від короткотривалих домовленостей щодо дотримання режиму тиші були досягнуті домовленості і у інших сферах обговорення. Так наприклад 7 вересня відбувся довгоочікуваний обмін полоненими, в їх числі були як полонені кремлем активісти, так і військові ВМСУ [119]. 18 жовтня Тристоронню контактну групу було поінформовано, що сторони почали розведення сил та засобів на ділянці в районі н.п. Золоте. Вперше за довгий час було досягнуто успіху у деескалації згідно із рамковою угодою від 2016 року. Українська сторона одразу повідомила про можливість продовження такої динаміки деескалації, та акцентувала увагу, що наступним пунктом розведення має стати Петровське, за умови 7 денного дотримання режиму тиші, як і було передбачено рамковою угодою. [120]

На зустрічі 13 листопада, Леонід Кучма розповів про успішність розведення військ у Золотому, Петрівському та Станиці Луганській. В вже 27

листопада українська сторона у ТКГ заявила про повне виконання зобов'язань взятих Україною, досягнутих у жовтні 2016 року. [121]

У зв'язку з послідовним успішним виконанням зобов'язань та прогресі у процесі деескалації, представники України заявили, що було взято всі перешкоди у проведенні наступної зустрічі у нормандському форматі. Ця зустріч відбулася 9 грудня.

Зустріч у нормандському форматі проходила на фоні стабільних обстрілів вздовж лінії розмежування. Тобто, незважаючи на значний прогрес у медіації та послідовність виконання сторонами взятих на себе зобов'язання, ці події не вплинули на де-факто стан безпеки на окупованих територіях. У період із 25 листопада до 8 грудня Місія зафіксувала приблизно 8 900 порушень режиму припинення вогню, зокрема приблизно 1 600 вибухів, які були зосереджені переважно в чотирьох гарячих точках у Донецькій області, супроти 12 900 порушень режиму припинення. [122]

Під час зустрічі лідерів нормандської четвірки 9 грудня, було досягнуто ряд спільних позицій. Сфери обговорення включали у себе ряд невідкладних заходів зі стабілізації ситуації у зоні конфлікту, а також заходи з імплементації політичних положень, досягнутих у мінському форматі. Так лідери підтримали встановлення режиму припинення вогню до кінця 2019 року, розробку та імплементацію основного плану з розмінування, а також домовленість в рамках Тристоронньої контактної групи щодо трьох додаткових ділянок розведення з метою розведення сил і засобів до кінця березня 2020 року. Також сторони визнали прогрес із вирішенням політичних питань врегулювання в тому числі узгодження тексту «формули штайнмаєра», в той самий час лідери нормандської четвірки наголосили на необхідності її імплементації в українське законодавство. Оскільки динаміка медіації була достатньо високою, учасники зустрічі у нормандському форматі затвердили спільні подальші кроки, якими

передбачалося доручити своїм міністрам закордонних справ та політичних радників забезпечити виконання досягнутих домовленостей. Також лідери погодилися провести ще одну зустріч у цьому форматі впродовж чотирьох місяців стосовно політичних та безпекових умов, серед іншого – для організації місцевих виборів.[123]

Основна робота ТКГ під час останніх засідання сфокусувалася на прискоренні процесу обміну полоненими. Так, завдяки зустрічам 18 та 23 грудня, вже 29 грудня відбувся черговий обмін полоненими. Українська сторона зустріла 76 військово полонених та звільнила 124 особи. [124]

Розділ 3 : Аналіз зібраних даних

3.1 Представлення зібраних даних

Під час розгляду хронології медіації конфлікту на Сході України вдалося встановити 158 випадків медіації, які викладені у Додатку 1. При цьому цей набір даних не є вичерпним списком всіх випадків медіації, проте є достатньо широкою вибіркою для проведення кількісного аналізу. Варто зазначити, що достовірна кількість спроб медіації цілком не відома, оскільки вона в тому числі включала непублічні зустрічі, телефонні розмови та залучення невичерпної кількості акторів під час процесів медіації, тому сформована база дана сфокусувалася саме на медіації у рамках так званих Нормандського та Мінського форматів.

Спостереження під час кейс-стаді було поділена на 4 змінних по дві категорії. Формат Медіації (Мінський, Нормандський), Тип зустріч (Регулярне, Екстрене) , Формат зустрічі (Онлайн, Оффлайн), Досягнення Консенсусу (Так, Ні).

За підсумками років, у 2014 було зафіксовано 9 випадків медіації, у 2015 – 45, у 2016 – 40, у 2017 – 32, у 2018 – 16, у 2019 – 16. 37% зустрічей закінчилися досягненням умовного консенсусу, проти 63 без досягнення жодної домовленості. У базі даних зафіксовано 23 випадки медіації у Нормандському Форматі та 135 у Мінському Форматі. 17 засідань були екстреними. 42 зустрічі пройшли у форматі веб-конференції або телефонного дзвінка.

3.2 Побудова логлінійної моделі

Для дослідження зв'язку між представленими змінними була обрана побудова ієрархічної логлінійної моделі. Тест Хі-квадрата Пірсона міг бути використаний замість логлінійного аналізу, але ця методика дозволяє порівнювати лише дві змінні одночасно. Логлінійний аналіз - це методика, що використовується в статистиці для вивчення взаємозв'язку між більш ніж двома категоричними змінними. Методика використовується як для тестування гіпотез, так і для побудови моделі. Змінні при побудові моделі тестуються для пошуку найбільш підходящої (тобто найменш складної) моделі, яка найкраще пояснює дисперсію спостережуваних частот.

При обранні логлінійної моделі, необхідно враховувати три основні припущення, котрі мають бути виконані для успішної побудови моделі. Першою умовою є те, що всі змінні, які будуть аналізуватися є незалежними, а спостереження є випадковими. По-друге, спостереження розподіляються приблизно передбачуваними частотами, на повторних зразках. Модель може бути побудована успішно, якщо очікувані частоти повторення для спостереження змінних більше або дорівнюють 5 для 80% змінних. При цьому, успішну модель також можна побудувати у випадку, якщо частота всіх спостережень змінної перевищують значення. По-третє, дані завжди повинні виключно категорійними.

Для побудови моделі, було використано програмне забезпечення IBM SPSS Statistics 26. Всі спостереження змінних були закодовані для обробки на ступним чином: Формат медіації- mediationformat, Тип зустрічі - meetingtype, Формат зустрічі-meatingformat , Досягнення консенсусу- consensus . Відповідним чином були закодовані і можливі спостереження для змінних. Нормандський формат - normandy, Мінський формат- minsk, Екстрене -immediate, Звичайне-regular, Онлайн- online, Офлайн- offline, так- yes , ні-no. Після чого, завдяки функції “автоматичне рекодування” змінні були перетворені у категоріальні змінні. Спостереження для кожної змінної були переведені у числові значення із діапазоном значень від 1 до 2.

3.3 Аналіз побудови логлінійної моделі.

Перш ніж перейти до інтерпретації моделі та її основних характеристик, необхідно переконатися, що були виконані всі умови для успішного підрахунку. Так, відповідно до Таблиці 1, всі 158 комбінацій змінних, які представляють кожну зафіксовану зустріч були враховані до розрахунку. Жодне значення, використане в моделі не знаходилося поза визначеним діапазоном.

Cases	Valid	158
	Out of Range ^a	0
	Missing	0
	Weighted Valid	158
Categories	Консенсус	2
	Формат медіації	2
	Тип зустрічі	2
	Формат зустрічі	2

Таблиця 1: Перевірка використаних даних.

Другою умовою необхідною до виконання для успішної побудови моделі є регулярна повторюваність категорій у змінних. Модель дає найточніший результат за умови, що всі категорії у змінних є приблизно однаково повторюваними. Так, відповідно до Таблиці 2 можна переконатися, що частота повторюваності всіх категорій перевищує значення 1.

Досягнення консенсусу	Формат зустрічі	Тип зустрічі	Формат зустрічі	Observed		Expected Count
				Count ^a	%	
Yes	online	regular	normandy	1,500	0,9%	1,500
			misnk	2,500	1,6%	2,500
		immediat	normandy	1,500	0,9%	1,500
			misnk	7,500	4,7%	7,500
	offline	regular	normandy	5,500	3,5%	5,500
			misnk	40,500	25,6%	40,500
		immediat	normandy	1,500	0,3%	1,500
			misnk	1,500	0,3%	1,500
no	online	regular	normandy	7,500	4,7%	7,500
			misnk	18,500	11,7%	18,500
		immediat	normandy	2,500	1,6%	2,500
			misnk	5,500	3,5%	5,500
	offline	regular	normandy	5,500	3,5%	5,500
			misnk	61,500	38,9%	61,500
		immediat	normandy	2,500	1,6%	2,500
			misnk	2,500	1,6%	2,500

Таблиця 2: Дистрибуція конфігурацій

При цьому, таблиця ефективно візуалізує дистрибуцію даних, та найбільш повторюваних сценаріїв в відсотковому співвідношенні до загальної кількості проведених зустрічей. Окрім того, за допомогою таблиці можна розрахувати

загальну успішність проведення зустрічей із перспективи досягнення консенсусу. Так, із зафіксованих у дослідженні спроб медіації 37,8% закінчилися досягненням консенсусу. Проте, дана таблиця є виключно репрезентацією дисперсії даних, а отже не індикує зв'язок між змінними та силу цього зв'язку. Для цього в SPSS було змодельовано таблицю часткових зв'язків (Таблиця 3)

Effect	df	Partial Chi-Square	Sig.	Number of Iterations
consensus*meetingformat*meetingtype	1	9,518	,002	5
consensus*meetingformat*mediationformat	1	,013	,908	4
consensus*meetingtype*mediationformat	1	,457	,499	3
meetingformat*meetingtype*mediationformat	1	2,925	,087	3
consensus*meetingtype	1	4,247	,039	3
consensus*meetingformat	1	2,397	,122	3
meetingformat*meetingtype	1	25,818	,000	3
consensus*mediationformat	1	,105	,746	5
meetingformat*mediationformat	1	3,152	,076	5
meetingtype*mediationformat	1	,285	,593	5

Таблиця 3: Частковий зв'язок між змінними

Так, відповідно до моделі, ми можемо чітко визначити кореляції між комбінаціями двох змінних. Для дослідження було обрано розглядати комбінації, що мають зв'язок із прийняттям консенсусу. Між двома змінними: consensus*meetingformat, consensus*meetingtype та між трьома змінними: consensus*meetingformat*meetingtype, consensus*meetingformat*mediationformat, consensus*meetingtype*mediationformat. Відповідно 2 з цих комбінацій мають

зв'язок, що є статистично значимим. А саме: consensus*meetingformat*meeting type (Sig. = 0,02), та consensus*meetingtype (Sig. = 0,39).

Таким чином тип зустрічі (екстрений чи регулярний) є змінною, яка мала найбільший вплив на досягнення консенсусу, особливо у комбінації із форматом зустрічі (онлайн, оффлайн). Беру до уваги дистрибуцію даних можна зробити висновок про беззаперечну ефективність проведення експертних засідань, особливо в онлайн форматі. Проте в той же час, очевидною є кореляція між офлайн зустрічами та досягненням консенсусу.

Паралельно варто зауважити, що не спостерігається кореляції між показниками consensus*mediationformat, а отже неможливо зробити висновок про переваги Мінського формату над Нормандським у ефективності досягнення консенсусу під час перемовин.

Для того, щоб визначити силу цих зв'язків, що мають часткову кореляцію, пропонується звернути увагу на z значення, що представлені у таблиці 4. Z оцінка визначає кількість стандартних відхилень показника від середнього значення, а отже найбільше та найменше значення індикують найсильніших зв'язок.

Найсильніший зв'язок серед показників, щодо яких була визначена кореляція є комбінація Формату та типу зустрічі із консенсусом ($Z=-2,218$), проте слабший зв'язок демонструє комбінація типу зустрічі та консенсусу, хоча і значення z ($-0,218$) є більшим від значення стандартної похибки (0,175).

Effect	Estimate	Std. Error	Z	Sig.
consensus1*meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,050	,175	,284	,776

consensus1*meetingformat1*meetingtype1	-,388	,175	-2,218	,027
consensus1*meetingformat1*mediationformat1	-,053	,175	-,302	,762
consensus1*meetingtype1*mediationformat1	,102	,175	,582	,560
meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,337	,175	1,927	,054
consensus1*meetingformat1	-,011	,175	-,062	,950
consensus1*meetingtype1	-,038	,175	-,218	,828
meetingformat1*meetingtype1	-,598	,175	-3,418	,001
consensus1*mediationformat1	-,001	,175	-,004	,997
meetingformat1*mediationformat1	,037	,175	,214	,831
meetingtype1*mediationformat1	-,214	,175	-1,224	,221

Таблиця 4. Сила зв'язків між змінними

Отже, побудована модель логлінійної регресії, демонструє чіткий зв'язок між частотою ухвалення рішення шляхом консенсусу та типом а також форматом зустрічі який проводився. Враховуючи дисперсію зібраних даних у ході відтворення хронології медіації, регулярні офлайн зустрічі з найбільшою вірогідністю призводять до консенсусу. В той самий час можна стверджувати про однакову ефективність як онлайн, так і офлайн зустрічей, оскільки відсутній зв'язок між форматом зустрічі та консенсусом. Проте комбінування онлайн зустрічей із екстремим типом зустрічі та офлайн з регулярним типом найвірогідніше призводять до досягнення спільного рішення консенсусом. В той самий час не спостерігається зв'язок між консенсусом та форматом медіації, чи консенсусом та форматом медіації у комбінації з будь яким іншим показником, а отже можна зробити висновок про однаковий рівень досягнення консенсусу як

під час зустрічей Тристоронньої Контактної Групи так і під час зустрічей Нормандської четвірки.

Висновки

У ході дослідження було встановлено хронологію медіації конфлікту на Сході України у період із 2014 по 2019 роки. Як підсумок 2014 року під час медіації були прийняті рішення які поклали основу, подальшого ходу перемовини. Динаміка медіації у цей період була високою, зустрічі проводилися регулярно, було створено Тристоронню контактну групу. Паралельно були озвучені початкові пропозиції сторін, щодо врегулювання, як підсумок рішення року були підписані: Мінський протокол, та меморандум, щодо виконання протоколу. В той самий час було створено військовий орган для посилення спроможності припинення вогню під час медіації – Спільний Центр Контролю та Координації. У 2015 році медіація продовжилася, сторони регулярно демонстрували досягнення компромісів. На початку року було прийнято комплекс заходів щодо виконання протоколу, важливим елементом якого, також було створення робочих груп у складі ТКГ, що значно пришвидшило темп розгляду та прийняття спільних рішень. Важливою для медіації також стало прийняття резолюцією ООН 2202, щодо врегулювання конфлікту на сході України. Протягом року сторонами було виконано ряд домовленостей щодо розведення озброєння калібру до 100мм. Як підсумок 2016 року, варто зазначити, що темп медіації під час 2016 року значно сповільнився. ТКГ включаючи робочі групи продовжували функціонувати в звичайному режимі, проте менше зустрічей закінчилися

досягненням домовленостей між сторонами у 2016 проти 2015 року. Так само з меншою регулярністю стали проводитися зустрічі та телефонні розмови в рамках нормандського саміту у порівнянні з 2015 роком. На протязі року значно погіршилася ситуація із визволенням полонених. Протягом року всього 17 чоловік було передано Україні. 21 вересня 2016 року ТКГ підписала Рамкову рішення щодо розведення сил і засобів на певних ділянках. З огляду на недотримання режиму тиші з боку Орлоя, в Станиці Луганській розведення все ще не відбулося. Під час консультацій в рамках політичної підгрупи у 2016 основним питанням були можливі модальності проведення легітимних місцевих виборів відповідно до законодавства України та стандартів ОБСЄ для моніторингу з боку БДПЛ ОБСЄ. У 2017 року динаміка медіації пішла на сильний страд, в першу чергу це було пов'язано із політичними заявами представників ОРДЛО та РФ. Серед них був указ президента РФ про призначення документів самопроголошених республік, а також оголошення “праймеріз” та окупованих територіях. Як результат діяльності політичної групи зайшла в глухий кут, проте з відносною успішністю продовжувала свою роботу групи з економічних питань, що зосередила діяльності на відновлення водопостачання та мобільного зв'язку на окупованих теритія. Протягом року сторони 4 рази домовилися про встановлення режиму тиші. У 2018 році темп медіації продовжив сповільнюватися, неодноразово СММ ОБСЄ фіксувала порушення домовленостей щодо режиму тиші. Змінився характер обстрілів у цей період, вони стали більш прицільні та сфокусовані на окремих ділянках, також знову бойовиками продовжувало використовуватися озброєння 100 та 120 мм. Продовжилося відновлення інфраструктури, в тому числі на пропускних пунктах, проте питання звільнення полонених продовжувалося блокуватися під час діяльності робочої групи з гуманітарних питань. На початку 2019 динаміка конфлікту не зазнала зміни, аж до літнього періоду. Проте, як результат поступового виконання домовленостей сторонами темп медіації значно

пришвидчився, так у другій половині 2019 було узгоджено 12 ділянок для розведення військ, підписано та погоджено для імплементації в Українське законодавство “формули Штайнмаєра”, а також відбувся довгоочікуваний обмін полоненими.

У ході побудови хронології було виділено ряд факторів, що мали вплив на хід медіації. Відповідно був описаний позитивний вплив обміну полоненими та комбінації зустрічей лідерів нормандської четвірки із зустрічами тристоронньої контактної групи на подальший хід медіації. У дослідженні також було звернено увагу на негативний вплив збільшення рівня обстрілів на лінії зіткнення на досягнення консенсусу.

На основі кейс-сталі було зібрано набір даних, що складається із 158 зафіксованих у дослідженні випадків медіації. З метою виявлення зв'язків між різними конфігураціями медіації щодо кожного випадку медіації було зібрано 4 змінних категоріальних даних, по 2 категорії на кожну змінну.

Для встановлення зв'язків між елементами медіації та сили цих зв'язків на основі набору даних було побудовано ієрархічну логічну модель. Побудована модель, довела кореляцію між частотою ухвалення рішення шляхом консенсусу та типом а також форматом зустрічі який проводився. Так, найбільш ефективною конфігурацією виявилася тривала систематична робота з врегулювання, а саме регулярні офлайн зустрічі. Паралельно була доведена підвищена вірогідність досягнення консенсусу в умовах екстреного реагування: комбінування онлайн зустрічей із екстреним типом зустрічі з більшою вірогідністю призводили до консенсусу. Цікавою знахідкою у дослідженні також стала відсутність зв'язку між консенсусом та форматом медіації, чи консенсусом та форматом медіації у комбінації з будь-яким іншим показником. Ця знахідка доводить однакову успішність як зустрічей Тристоронньої Контактної Групи, так і зустрічей лідерів нормандської четвірки у продукуванні спільних рішень.

Джерела та література

1. Northedge F. S., Donelan M. D. International disputes: The political aspects. – London: Published for the David Davies Memorial Institute of International Studies by Europa, 1971.
2. Bercovitch J., Anagnoson J. T., Wille D. L. Some conceptual issues and empirical trends in the study of successful mediation in international relations // *Journal of Peace Research*. – 1991. – Т. 28. – №. 1. – С. 7-17.
3. Wall Jr J. A., Stark J. B., Standifer R. L. Mediation: A current review and theory development // *Journal of conflict resolution*. – 2001. – Т. 45. – №. 3. – С. 370-391.
4. Miall H., Ramsbotham O., Woodhouse T. Contemporary Conflict Resolution: The Prevention, Management and Transformation of Deadly Conflicts (Cambridge // *Polity*. – 2000.
5. Svensson, Isak. "Mediation with muscles or minds? Exploring power mediators and pure mediators in civil wars." *International negotiation* 12.2 (2007): 229-248.
6. Gray zone mediation in the Ukraine crisis: comparing Crimea and Donbas / Carment, David, M. Nikolko, D. Belo. // *Research Handbook on Mediating International Crises*. – 2019.
7. Princen T. Mediation by a transnational organization: The case of the Vatican // *Mediation in International Relations*. – Palgrave Macmillan, London, 1992. – С. 149-175.
8. Що сталося за майже шість років від моменту трагедії МН17: Хронологія [Електронний ресурс] // 112.ua. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.112.ua/golovni-novyni/shcho-stalosia-za-shist-rokiv-z-momentu-trahedii-mh17-khronolohiia-528154.html>.
9. У Кремлі стали називати Порошенка президентом України [Електронний ресурс] // BBC. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/06/140613_kremlin_poroshenko_sx.
10. Путин назвав условия прекращения войны на Украине [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ru/politics/01/09/2014/5704217b9a794760d3d411cc>.
11. Порошенко продовжив АТО [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2014/07/1/7030573/>.
12. ОБСЄ опублікувала мінський протокол (документ) [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unian.ua/politics/959986-obse-opublikovala-minskiy-protokol-dokument.html>.
13. ОБСЄ оприлюднила підписаний у Мінську меморандум (документ) [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/26597039.html>.
14. Росія припиняє участь у центрі контролю за перемир'ям на Донбасі [Електронний ресурс] // BBC. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-42402511>.
15. Spot report by the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), 16 December 2014: OSCE SMM Patrol caught up in small arms crossfire [Електронний ресурс] // reliefweb. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://reliefweb.int/report/ukraine/spot-report-osce-special-monitoring-mission-ukraine-smm-16-december-2014-osce-smm>.
16. Spot report by OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), 2 October 2014: ICRC Staff Member Killed in Shelling in Donetsk City [Електронний ресурс] // OSCE. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/125044>.
17. Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1680-18>.
18. Spot report by the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), 24 January 2015: Shelling Incident on Olimpiiska Street in Mariupol [Електронний ресурс] // OSCE. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/136061>.

19. "День тиші": кілька обстрілів та очікування переговорів [Електронний ресурс] // BBC. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2014/12/141209_ato_silence_day_update_vs.
20. Пропозиції "ДНР" і "ЛНР" на переговорах у Мінську: документ [Електронний ресурс] // ZN,UA. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://m.dt.ua/POLITICS/propoziciyi-dnr-i-lnr-na-peregovorah-u-minsku-dokument-163951_.html.
21. Оперативний звіт Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні (СММ), 24 січня 2015 року: обстріл на вулиці Олімпійській в Маріуполі [Електронний ресурс] // OSCE. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/uk/ukraine-smm/136086>.
22. Комплекс заходів з виконання мінських угод. ПОВНИЙ ТЕКСТ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/articles/2015/02/12/7058327/>.
23. Повний текст документів, ухвалених на переговорах в Мінську [Електронний ресурс] // Тиждень.ua. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://m.tyzhden.ua/Politics/129751>.
24. Spot report by the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), 18 February 2015: SMM facilitates dialogue on ceasefire and access to Debaltseve [Електронний ресурс] // OSCE. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/141426>.
25. Spot report by Special Monitoring Mission to Ukraine, 22 February 2015: explosion in Kharkiv at march commemorating February 2014 pro-Maidan events [Електронний ресурс] // OSCE. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/142141>.
26. Що таке "особливий статус Донбасу" [Електронний ресурс] // BBC. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bbc.com/ukrainian/politics/2015/09/150901_special_local_government_donbas_vs.
27. Повний текст документів, ухвалених на переговорах в Мінську [Електронний ресурс] / Тиждень. – 2015 – Режим доступу до ресурсу : <https://m.tyzhden.ua/Politics/129751>
28. "Розведення військ": дещо про військово-стратегічні та політичні висновки [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2736041-rozvedenna-vijsk-deso-pro-vijskovostrategichni-ta-politichni-visnovki.html>.
29. Резолюція 2202 [Електронний ресурс] // Рада Безпеки ООН. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/043/74/PDF/N1504374.pdf?OpenElement>.
30. ОБСЄ пустили в Дебальцеве. Бої не припинялися [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2015/02/21/7059357/>.
31. Коли і як відбудеться розведення військ на Донбасі [Електронний ресурс] // BBC. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-49964246>.
32. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2015/// https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=852004528252984&id=100003303334245"
33. Моніторинг українських медіа за 29 вересня 2015 року [Електронний ресурс] // Ukraine crisis media center-2015- Режим доступу до ресурсу: <https://uacrisis.org/en/34765-monitoring-ukrayinskih-media-29-veresnya-2015>
34. Нормандська четвірка" 2 жовтня у Парижі певною мірою перенесла виконання Мінських угод – посол Франції в ООН | УНІАН [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: unian.ua/politics/1210119-normandska-chetvirka-2-

- jovtnya-u-pariji-pevnoyu-miroyu-perenesla-vikonannya-minskih-ugod-posol-frantsiji-v-on.html.
35. "Нормандська четвірка" домовилася продовжити термін дії мінських угод на 2016 рік. [Електронний ресурс] // 112.ua. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.112.ua/polityka/normandska-chetvirk-domovylasia-prodovzhyty-termin-dii-minskykh-uhod-na-2016-rik-282349.html> Beardsley K. The mediation dilemma. – Cornell University Press, 2011.
 36. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=903914656395304&id=100003303334245.
 37. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=907698059350297&id=100003303334245.
 38. Контактна група у Мінську не змогла домовитися про обмін полоненими [Електронний ресурс] // РБК-УКРАЇНА. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.rbc.ua/ukr/news/kontaktnaya-gruppa-zavershila-peregovory-1453308421.html>.
 39. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=911412492312187&id=100003303334245.
 40. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=911412492312187&id=100003303334245.
 41. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=927252557394847&id=100003303334245.
 42. Тристороння контактна група підписала у Мінську два документи [Електронний ресурс] // Тиждень.ua. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://m.tyzhden.ua/News/159841>.
 43. У Мінську домовилися про розмінування на 12 ділянках у зоні АТО - Оліфер
Детальніше читайте на УНІАН: <https://www.unian.ua/war/1280861-u-minsku-domovilisya-pro-rozminuvannya-na-12-dilyankah-u-zoni-ato-olifer.html> [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unian.ua/war/1280861-u-minsku-domovilisya-pro-rozminuvannya-na-12-dilyankah-u-zoni-ato-olifer.html>.
 44. Штайнмаєр сподівається на домовленості з РФ на нормандській зустрічі 3 березня [Електронний ресурс] // Європейська Правда. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2016/02/23/7045284/>.
 45. Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine, based on information received as of 19:30hrs, 10 March 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/227061>.
 46. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=966516203468482&id=100003303334245.
 47. Оліфер Д. Договірні-правова база між Україною та Польщею [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=972861142833988&id=100003303334245.
 48. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=993587317428037&id=100003303334245.

49. Status Report as of 22 June 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/248321>.
50. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1054629101323858&id=100003303334245.
51. У Мінську домовилися розвести війська на трьох ділянках [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2016/09/21/7121338/>.
52. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1084657171654384&id=100003303334245.
53. Status Report as of 12 October 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/274186>.
54. Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine, based on information received as of 19:30, 4 October 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/272291>
55. Київ розглядає проведення "праймеріз" в ОРДЛО як спробу зриву мінського процесу – Геращенко [Електронний ресурс] // Дзеркало Тижня- Режим доступу до ресурсу : https://m.dt.ua/UKRAINE/kiyiv-rozglyadaye-provedennya-praymeriz-v-ordlo-yak-sprobu-zrivu-minskogo-procesu-geraschenko-220584_.html
56. «Нормандська» зустріч: погоджено розробити «дорожню карту» виконання Мінських домовленостей - Порошенко [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://ukrainian.voanews.com/a/normandska-zustrich/3559056.html>.
57. Кучма: домовленість щодо «дорожньої карти» Мінських угод є позитивним кроком [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28065270.html>.
58. Порошенко розповів, про що домовилися у Берліні [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2016/10/20/7124194/>.
59. “Погоджена дорожня карта”: Порошенко розповів, за яких умов можливі вибори в ОРДЛО [Електронний ресурс] // Новинарня. – 2019. – Режим доступу до ресурсу:
60. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1151051078348326&id=100003303334245.
61. Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine, based on information received as of 19:30, 18 December 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/290026>.
62. Latest from OSCE Special Monitoring Mission (SMM) to Ukraine, based on information received as of 19:30, 18 December 2016 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/ukraine-smm/290026>.
63. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1168614673258633&id=100003303334245.
64. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1194991257287641&id=100003303334245.

65. Оліфер повідомила, що механізм розрахунку за водопостачання в ОРДЛО працює справно [Електронний ресурс] / Дарка Тиждень – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://m.tyzhden.ua/post/185556>
66. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1205427426244024&id=100003303334245.
67. Роботу Донецької фільтрувальної станції зупинено. Подачу води в Донецьк, Авдіївку та Ясинувату припинено [Електронний ресурс] // ЦЕНЗОР.НЕТ. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://censor.net.ua/ua/news/3062032/robotu_donetskoyi_filtruvalnoyi_stantsiyi_zupyneno_podachu_vody_v_donetsk_avdiyivku_ta_yasynuvatu_pryupyneno.
68. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1234182796701820&id=100003303334245.
69. Експерт: весна 2017 – контрольна точка для РФ у війні на Донбасі [Електронний ресурс] / Слово і діло. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.slovoidilo.ua/2016/10/18/pogljad/svit/ekspert-vesna-2017-kontrolna-tochka-dlya-rf-u-vijni-na-donbasi>
70. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1241311205988979&id=100003303334245.
71. Українська сторона сподівається, що «націоналізація» в ОРДЛО не матиме незворотний характер [Електронний ресурс]. / Радіо Свобода - 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/news/28341662.html>
72. Указ о признании документов, выданных гражданам Украины и лицам без гражданства, проживающим на территориях отдельных районов Донецкой и Луганской областей Украины [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://kremlin.ru/events/president/news/53895>.
73. "Жодних прибутків і податків": бойовики сподіваються, що РФ хоча б утримає на плаву захоплені українські підприємства Детальніше читайте на УНІАН: <https://www.unian.ua/economics/finance/1807296-jodnih-pributkiv-i-podatkiv-boyoviki-spodivayutsya> [Електронний ресурс] // УНІАН. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unian.ua/economics/finance/1807296-jodnih-pributkiv-i-podatkiv-boyoviki-spodivayutsya-scho-rf-hocha-b-utrimae-na-plavu-zahopleni-ukrajinski-pidpriemstva.html>.
74. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1269976356455797&id=100003303334245.
75. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1284212115032221&id=100003303334245.
76. Останні новини від Спеціальної моніторингової місії ОБСЄ в Україні на основі інформації, що надійшла станом на 23 липня 2019 року, 19:30 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/uk/special-monitoring-mission-to-ukraine/426476>.
77. Бойовики зірвали процес верифікації відмови ув'язнених їхати в ОРДЛО – Оліфер [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/04/26/7142381/>.

78. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1315636231889809&id=100003303334245.
79. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1350718631714902&id=100003303334245.
80. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 19 June 2017 [Електронний ресурс] // OSCE – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/324231>.
81. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 9 July 2019 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/425348>.
82. НА ГЕНАСАМБЛЕЇ ООН ПОРОШЕНКО ПРЕДСТАВИТЬ ІНІЦІАТИВУ ВВЕДЕННЯ МИРОТВОРЦІВ НА ДОНБАС [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.5.ua/polityka/na-henasamblei-oon-poroshenko-predstavyt-initsiatyvu-vvedennia-myrotvortsiv-na-donbas-153296.html>.
83. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1418051851648246&id=100003303334245.
84. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1435428716577226&id=100003303334245.
85. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 1 October 2017 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/347316>.
86. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1458694550917309&id=100003303334245.
87. Україна у Мінську попросила ОБСЄ відвідати заручників на Донбасі [Електронний ресурс] // Громадське. – 2017. – Режим доступу до ресурсу:
88. Обмін завершився, 73 звільнених заручники їдуть додому [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/12/27/7166894/>.
89. Росія вирішила відкликати своїх представників з СЦКК 19 грудня [Електронний ресурс] // 112.ua. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.112.ua/golovni-povyni/rosiia-vyrishyla-vidklykaty-svoikh-predstavnykiv-z-stskk-19-hrudnia-425406.html>.
90. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1546786652108098&id=100003303334245.
91. У Мінську завершилось засідання контактної групи щодо Донбасу [Електронний ресурс] / UNN. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1712699-u-minsku-zavershilos-zasidannya-kontaktnoyi-grupi-schodo-donbasu-2/>
92. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 31 January 2018 [Електронний ресурс] / OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/369406>
93. В ОРДО відхилили 40 заявок на ремонт залізничних об'єктів на підконтрольній Києву території [Електронний ресурс] // Інтерфакс. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/483822.html>

94. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 21 January 2018 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/367476>.
95. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1588817001238396&id=100003303334245.
96. Представитель "Vodafone-Украина" О.Проживальский: Мы не горим большим желанием продолжать работу на неподконтрольных территориях [Електронний ресурс] // Interfax. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://interfax.com.ua/news/interview/479292.html>.
97. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 27 February 2018 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/373957>.
98. На окупований території Донбасу залишаються 30 тисяч вагонів "Укрзалізниці" – Оліфер [Електронний ресурс] // ZN,UA. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.dt.ua/UKRAINE/na-okupovaniy-teritoriyi-donbasu-zalishayutsya-30-tisyach-vagoniv-ukrzaliznici-olifer-270743_.html.
99. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1604120759708020&id=100003303334245.
100. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 16 April 2018 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/378040>.
101. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1715744861878942&id=100003303334245.
102. У Мінську представник "Водафон Україна" порушив питання гарантій безпеки співробітників компанії на території ОРДЛО - Оліфер [Електронний ресурс] // Interfax. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/517469.html>.
103. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1736853256434769&id=100003303334245.
104. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 9 July 2019 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/425348>.
105. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1807618732691554&id=100003303334245.
106. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 5 September 2018 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/392876>.
107. Контрольний пункт в'їзду-виїзду "Станиця Луганська" після проведення основних робіт з реконструкції у суботу відновив своє функціонування. [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу:

- <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/2533896-onovlenij-kpvv-stanica-luganska-vidnoviv-robotu.html>.
108. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=1858188917634535&id=100003303334245.
 109. З 29 грудня на Донбасі поновлять режим "тиші" безстроково – Марчук [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/12/27/7202424/>.
 110. Истории пленных. Все, что известно о задержанных моряках [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.krymr.com/a/ukrainskie-moryaki-v-rossijskom-pleny/29673668.html>.
 111. Latest from the OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM), based on information received as of 19:30, 14 January 2019 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/409163>.
 112. ...
 113. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2239825599470863&id=100003303334245.
 114. Кучма назвав умову, за якої можливе скасування "блокади ОРДЛО" [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/06/19/7218593/>.
 115. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2315555758564513&id=100003303334245.
 116. У Кучми заявили, що ремонт мосту в Станиці Луганській розпочато [Електронний ресурс] // UNN. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unn.com.ua/uk/news/1822558-u-kuchmi-zayavili-scho-remont-mostu-v-stanitsi-luganskiy-rozpochato>.
 117. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2406739896112765&id=100003303334245.
 118. "Формула Штайнмаєра": опублікували документ, який підписав Кучма [Електронний ресурс] // BBC. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-49905859>.
 119. Обмін полоненими: Список українців [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/09/7/7225601/>.
 120. ТКГ в Мінську: Україна нагадала умови мирного врегулювання на Донбасі [Електронний ресурс] // Українська правда. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/10/15/7229131/>.
 121. Оліфер Д. Заява прес-секретаря Леоніда Кучми [Електронний ресурс] / Дарка Оліфер. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=2555010761285677&id=100003303334245.
 122. OSCE Special Monitoring Mission to Ukraine (SMM) Daily Report 291/2019 issued on 9 December 2019 [Електронний ресурс] // OSCE. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.osce.org/special-monitoring-mission-to-ukraine/441599>.

123. Про що домовилися учасники "нормандської четвірки" в Парижі [Електронний ресурс] // zaxid.net. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://zaxid.net/normandska_zustrich_chetvirki_pro_shho_domovilisya_parizh_9_grudnya_2019_n1494334.
124. Обмін 29 грудня: кого Україна та Росія ховають «на темній стороні» списку? [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.radiosvoboda.org/a/30352875.html>.

Додаток 1

Дата	Формат Медіації	Тип зустрічі	Формат зустрічі	Досягнення Консенсусу
06.06.2014	Нормандський	Екстрене	Офлайн	Ні
23.06.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
27.06.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
30.06.2014	Нормандський	Екстрене	Онлайн	Ні
23.07.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
05.09.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
19.09.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
16.10.2014	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Так
01.12.2014	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
12.01.2015	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
21.01.2015	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Так
08.02.2015	Нормандський	Екстрене	Онлайн	Так
19.02.2015	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
24.02.2015	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
25.02.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
27.02.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
02.03.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
03.03.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
13.03.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
30.03.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
01.04.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
13.04.2015	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Так
14.04.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
25.04.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
29.04.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
30.04.2015	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
05.05.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
06.05.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
02.06.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
16.06.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
23.06.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
07.07.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
21.07.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні

23.07.2015	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
03.08.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
26.08.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
01.09.2015	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
04.09.2015	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
08.09.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
09.09.2015	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
22.09.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
25.09.2015	Мінський	Екстрене	Онлайн	Ні
29.09.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
06.10.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
09.10.2015	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
20.10.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
27.10.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
03.11.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
17.11.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
24.11.2015	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
08.12.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
15.12.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
22.12.2015	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
30.12.2015	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Так
13.01.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
20.01.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
27.01.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
13.02.2016	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
17.02.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
24.02.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
02.03.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
03.03.2016	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
11.03.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
23.03.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
06.04.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
20.04.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
29.04.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
11.05.2016	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
18.05.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
01.06.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
10.06.2016	Мінський	Екстрене	Онлайн	Ні
15.06.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
23.06.2016	Мінський	Екстрене	Онлайн	Ні
29.06.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
13.07.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
14.07.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Так
27.07.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
03.08.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні

26.08.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
01.09.2016	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
07.09.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
13.09.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
21.09.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
30.09.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
05.10.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
11.10.2016	Мінський	Екстрене	Онлайн	Ні
18.10.2016	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
19.10.2016	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Так
26.10.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
09.11.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
29.11.2016	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
07.12.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
12.12.2016	Мінський	Екстрене	Офлайн	Ні
21.12.2016	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
16.01.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
26.01.2017	Мінський	Екстрене	Онлайн	Ні
30.01.2017	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
01.02.2017	Мінський	Екстрене	Офлайн	Ні
15.02.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
25.02.2017	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
01.03.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
15.03.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
29.03.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
12.04.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
18.04.2017	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
26.04.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
15.05.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
24.05.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
07.06.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
21.06.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
05.07.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
19.07.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
24.07.2017	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
02.08.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
22.08.2017	Нормандський	Звичайне	Онлайн	Ні
23.08.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
31.08.2017	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
06.09.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
20.09.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
04.10.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
18.10.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
27.10.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні

15.11.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
29.11.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
05.12.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
20.12.2017	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
18.01.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
31.01.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
14.02.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
28.02.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
14.03.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
29.03.2018	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Так
04.04.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
18.04.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
04.05.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
11.06.2018	Нормандський	Звичайне	Офлайн	Ні
13.06.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
27.06.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
11.07.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
22.08.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
19.09.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
02.10.2018	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
05.06.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
19.06.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
02.07.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
17.07.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
31.07.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
21.08.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
29.08.2019	Мінський	Екстрене	Онлайн	Так
04.09.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
18.09.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
15.10.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні
12.11.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
27.11.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
18.12.2019	Мінський	Звичайне	Офлайн	Так
23.12.2019	Мінський	Звичайне	Онлайн	Так
26.02.2019	Мінський	Звичайне	Онлайн	Ні
23.11.2020	Мінський	Звичайне	Офлайн	Ні

Додаток 2

Змінні та їх категорії переведені у значення для обробки у IBM SPSS Statistics

mediationformat	meetingtype	meetingformat	consensus
-----------------	-------------	---------------	-----------

1	2	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
1	2	1	2
2	1	2	1
2	1	2	1
2	1	2	1
1	1	2	1
2	1	2	1
1	1	2	2
1	1	2	1
1	2	1	1
1	1	1	2
1	1	2	2
2	1	2	2
2	1	1	2
2	1	2	2
2	1	1	2
2	1	1	2
2	1	2	2
2	1	1	2
1	1	2	1
2	1	1	2
2	1	2	2
2	1	1	2
1	1	1	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	1	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
1	2	1	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	2	1	1
2	2	1	1
2	1	2	2
1	1	1	2
2	1	2	2
2	2	1	2
2	1	2	1
2	1	2	1
2	2	1	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1

2	1	2	2
2	1	1	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
1	1	1	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
1	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
1	2	2	2
2	1	2	2
2	1	1	2
2	1	1	2
2	1	1	2
2	1	2	1
1	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	2	1	2
2	1	2	2
2	2	1	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	1	1
2	1	1	2
2	1	1	2
2	1	2	1
2	2	1	1
2	1	2	1
2	1	1	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	2	1	2
2	1	1	2
1	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
1	1	1	2
2	1	2	2
2	2	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	2	1	2

2	1	1	2
2	2	2	2
2	1	2	1
2	2	1	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
1	1	1	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
1	1	1	2
2	1	2	2
1	1	1	2
2	1	2	1
2	2	1	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
1	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
1	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	2
2	1	2	1

2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
2	1	2	1
2	2	1	1
2	1	2	1
2	1	2	1
2	1	2	2
2	1	2	1
2	1	2	1
2	1	2	1
2	1	1	1
2	1	1	2
2	1	2	2

Додаток 3

Необработанный output log з IBM SPSS Statistics 26

HILOGLINEAR consensus1(1 2) meetingformat1(1 2) meetingtype1(1 2) mediationformat1(1 2)

/METHOD=BACKWARD

/CRITERIA MAXSTEPS(10) P(.05) ITERATION(20) DELTA(.5)

/PRINT=FREQ RESID ASSOCIATION ESTIM

/DESIGN.

Hierarchical Loglinear Analysis

Notes		
Output Created		04-JUN-2020 01:27:08
Comments		
Input	Active Dataset	Наборданных2
	Filter	<none>

	Weight	<none>
	Split File	<none>
	N of Rows in Working Data File	158
Missing Value Handling	Definition of Missing	User-defined missing values are treated as missing.
	Cases Used	Statistics are based on all cases with valid data for all variables in the model.
Syntax		HILOGLINEAR consensus1(1 2) meetingformat1(1 2) meetingtype1(1 2) mediationformat1(1 2) /METHOD=BACKWARD /CRITERIA MAXSTEPS(10) P(.05) ITERATION(20) DELTA(.5) /PRINT=FREQ RESID ASSOCIATION ESTIM /DESIGN.
Resources	Processor Time	00:00:00,02
	Elapsed Time	00:00:00,02

Data Information		
		N
Cases	Valid	158
	Out of Range ^a	0
	Missing	0
	Weighted Valid	158

Categories	Консенсус	2
	Формат медіації	2
	Тип зустрічі	2
	Формат зустрічі	2

a. Cases rejected because of out of range factor values.

Design 1

Convergence Information	
Generating Class	consensus1*meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1
Number of Iterations	1
Max. Difference between Observed and Fitted Marginals	,000
Convergence Criterion	,250

Cell Counts and Residuals

Консенсус	Формат медіації	Тип зустрічі	Формат зустрічі	Observed		Expected
				Count ^a	%	Count
yes	online	regular	normandy	1,500	0,9%	1,500
			misnk	2,500	1,6%	2,500
		immediat	normandy	1,500	0,9%	1,500
			misnk	7,500	4,7%	7,500
	offline	regular	normandy	5,500	3,5%	5,500

			misnk	40,500	25,6%	40,500
		immediat	normandy	,500	0,3%	,500
			misnk	,500	0,3%	,500
no	online	regular	normandy	7,500	4,7%	7,500
			misnk	18,500	11,7%	18,500
		immediat	normandy	2,500	1,6%	2,500
			misnk	5,500	3,5%	5,500
	offline	regular	normandy	5,500	3,5%	5,500
			misnk	61,500	38,9%	61,500
		immediat	normandy	2,500	1,6%	2,500
			misnk	2,500	1,6%	2,500

K-Way and Higher-Order Effects

	K	df	Likelihood Ratio		Pearson	
			Chi-Square	Sig.	Chi-Square	Sig.
K-way and Higher Order Effects ^a	1	15	290,907	,002	432,987	,000
	2	11	52,429	,004	54,130	,000
	3	5	16,086	,007	21,917	,001
	4	1	,000	,985	,000	,985
K-way Effects ^b	1	4	238,479	,001	378,857	,000
	2	6	36,342	,002	32,214	,000

	3	4	16,086	,003	21,916	,000
	4	1	,000	,985	,000	,985

--

Partial Associations				
Effect	df	Partial Chi-Square	Sig.	Number of Iterations
consensus1*meetingformat1*meetingtype1	1	9,518	,002	5
consensus1*meetingformat1*mediationformat1	1	,013	,908	4
consensus1*meetingtype1*mediationformat1	1	,457	,499	3
meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	1	2,925	,087	3
consensus1*meetingformat1	1	4,247	,039	3
consensus1*meetingtype1	1	2,397	,122	3
meetingformat1*meetingtype1	1	25,818	,000	3
consensus1*mediationformat1	1	,105	,746	5
meetingformat1*mediationformat1	1	3,152	,076	5
meetingtype1*mediationformat1	1	,285	,593	5
consensus1	1	13,588	,000	2
meetingformat1	1	34,052	,000	2
meetingtype1	1	102,927	,000	2
mediationformat1	1	87,911	,000	2

Parameter Estimates

Effect	Parameter	Estimate	Std. Error	Z	Sig.
consensus1*meeting format1*meetingtype 1*mediationformat1	1	,050	,175	,284	,776
consensus1*meeting format1*meetingtype 1	1	-,388	,175	-2,218	,027
consensus1*meeting format1*mediationfor mat1	1	-,053	,175	-,302	,762
consensus1*meeting type1*mediationform at1	1	,102	,175	,582	,560
meetingformat1*mee tingtype1*mediationf ormat1	1	,337	,175	1,927	,054
consensus1*meeting format1	1	-,011	,175	-,062	,950
consensus1*meeting type1	1	-,038	,175	-,218	,828
meetingformat1*mee tingtype1	1	-,598	,175	-3,418	,001
consensus1*mediati onformat1	1	-,001	,175	-,004	,997
meetingformat1*med iationformat1	1	,037	,175	,214	,831
meetingtype1*media tionformat1	1	-,214	,175	-1,224	,221
consensus1	1	-,466	,175	-2,660	,008
meetingformat1	1	-,024	,175	-,136	,892
meetingtype1	1	,750	,175	4,284	,000

mediationformat1	1	-,514	,175	-2,936	,003
------------------	---	-------	------	--------	------

Backward Elimination Statistics

Step Summary

Step ^a		Effects	Chi-Square ^c	df	Sig.	Number of Iterations
0	Generating Class ^b	consensus1*meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,000	0	.	
	Deleted Effect 1	consensus1*meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,000	1	,985	3
1	Generating Class ^b	consensus1*meetingformat1*meetingtype1, consensus1*meetingformat1*mediationformat1, consensus1*meetingtype1*mediationformat1, meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,000	1	,985	
	Deleted Effect 1	consensus1*meetingformat1*meetingtype1	9,518	1	,002	5
	2	consensus1*meetingformat1*mediationformat1	,013	1	,908	4
	3	consensus1*meetingtype1*mediationformat1	,457	1	,499	3
	4	meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	2,925	1	,087	3
2	Generating Class ^b	consensus1*meetingformat1*meetingtype1, consensus1*meetingtype1*mediationformat1, meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	,014	2	,993	

	Deleted Effect	1	consensus1*meetingformat1*meetingtype1	9,503	1	,002	5
		2	consensus1*meetingtype1*mediationformat1	,961	1	,327	2
		3	meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	2,920	1	,088	4
3	Generating Class ^b		consensus1*meetingformat1*meetingtype1, meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1, consensus1*mediationformat1	,975	3	,807	
	Deleted Effect	1	consensus1*meetingformat1*meetingtype1	10,757	1	,001	4
		2	meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	4,271	1	,039	3
		3	consensus1*mediationformat1	,071	1	,790	2
4	Generating Class ^b		consensus1*meetingformat1*meetingtype1, meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	1,046	4	,903	
	Deleted Effect	1	consensus1*meetingformat1*meetingtype1	10,815	1	,001	4
		2	meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	4,331	1	,037	3
5	Generating Class ^b		consensus1*meetingformat1*meetingtype1, meetingformat1*meetingtype1*mediationformat1	1,046	4	,903	

a. At each step, the effect with the largest significance level for the Likelihood Ratio Change is deleted, provided the significance level is larger than ,050.

b. Statistics are displayed for the best model at each step after step 0.

c. For 'Deleted Effect', this is the change in the Chi-Square after the effect is deleted from the model.